

2012 M. PANEVĖŽIO MIESTO GYVENTOJŲ SVEIKATOS BŪKLĖS ANALIZĖ

Panevėžys

2013 m.

IVADAS

Sergamumas – vienas iš aspektų, charakterizuojančių gyventojų sveikatos būklę. Išanalizavus tam tikros populiacijos sergamumą, galima vertinti ligos išplitimą populiacijoje, kuris susijęs su diagnozavimo, sergančiųjų gydymo apimtimis ir kokybe, ūmia ar lėtine ligos eiga, ligos recidyvais, mirtingumu nuo atitinkamos ligos, kt.

Gyventojų sergamumas – vienas iš svarbiausių sveikatos statistikos rodiklių. Sergamumas skirtingai nuo mirtingumo, kuris yra vienkartinis reiškinys, parodo kai kurių ligų paplitimą, kuris dažnai riboja žmonių darbingumą, sukelia socialinius, ekonominius pokyčius. Todėl duomenys apie bendrąjį gyventojų sergamumą bei sergamumą tam tikromis ligomis yra labai svarbūs vertinant gyventojų sveikatą, nustatant prioritetas sveikatos problemas. Be šių duomenų neįmanoma formuoti sveikatos politikos, sėkmingai valdyti sveikatos sistemos ir įvairių lygių sveikatos priežiūros tarnybų, negali efektyviai funkcionuoti sveikatos sistema. Nuolat stebint ir analizuojant pokyčius, šie duomenys leidžia prognozuoti sergamumo tendencijas, skatina visuomenės sveikatos mokslą.

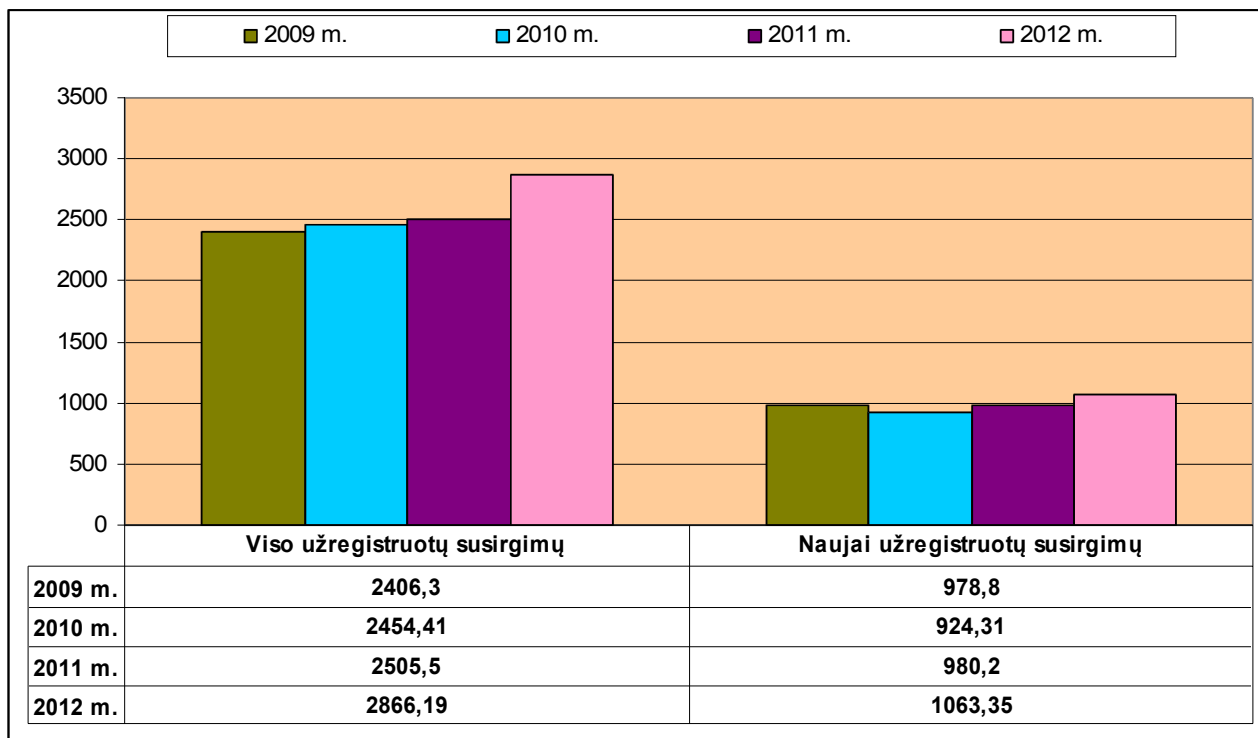
Sergamumas (pirminis sergamumas) – per metus nustatytų naujų ligos atvejų (ūmių ir pirmą kartą gyvenime išaiškintų lėtinių ligų) ir tų metų vidutinio gyventojų skaičiaus santykis.

Bendrasis sergamumas – per metus užsiregistruotų visų ligos atvejų (naujų ir kartotinių), dėl kurių žmonės kreipėsi į sveikatos priežiūros įstaigas, ir tų metų vidutinio gyventojų skaičiaus santykis.

Ligotumas – bendras visų žinomų ligos atvejų skaičiaus ir gyventojų skaičiaus santykis tam tikru laiko momentu (dažniausiai metu gale).

BENDRAS GYVENTOJŲ SERGAMUMAS

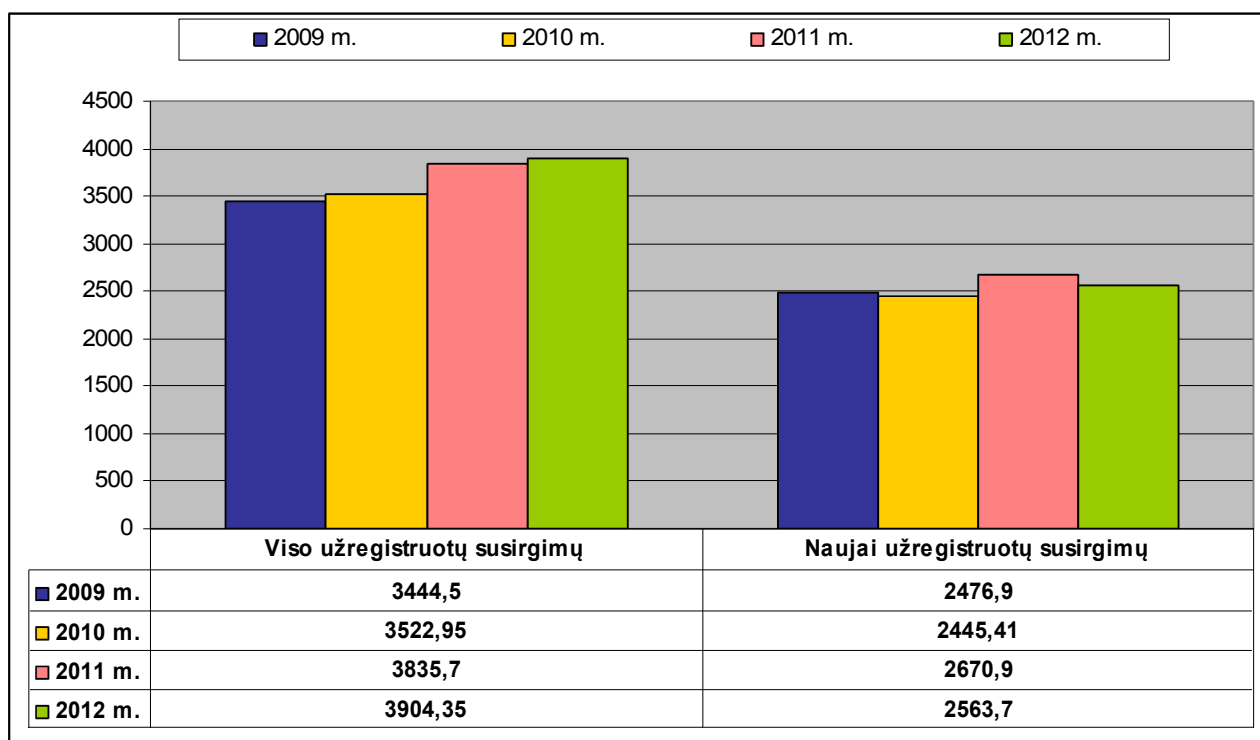
Higienos instituto Sveikatos informacijos centro duomenimis, 2012 m. Panevėžyje ambulatorines paslaugas teikiančiose sveikatos priežiūros įstaigose iš viso buvo užregistruota 2866,19 susirgimų 1000 gyventojų. Naujų susirgimo atvejų Panevėžio mieste buvo užregistruota 1063,35/1000 gyv. Remiantis šiais duomenimis matome, kad sergamumas Panevėžio mieste kasmet didėja. (žr. 1 pav.)

1 pav. Panevėžio m. suaugusiųjų nuo 18 m. susirgimų skaičius, užregistruotas ambulatorinę pagalbą teikiančiose įstaigose, 1000 gyv. 2009 m. - 2012 m.

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

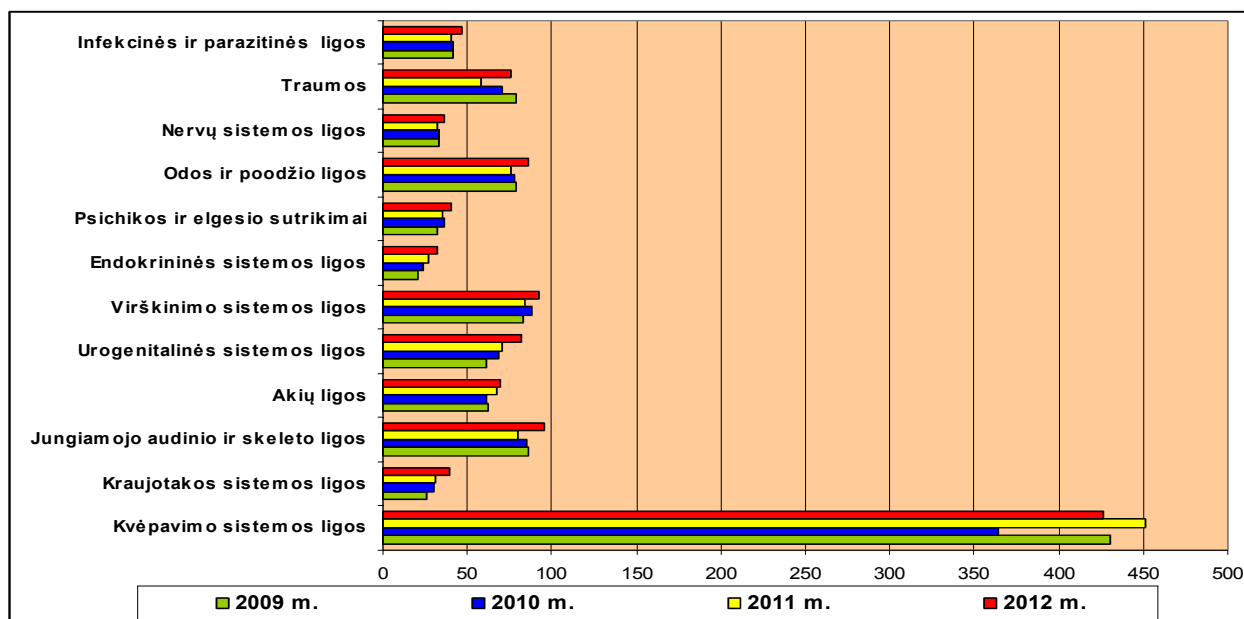
Vaikų tarpe nuo 0 iki 17 metų Panevėžio mieste bendras sergamumas taipogi yra didelis. Jei 2011 metais šis rodiklis siekė 3835,7/1000 vaikų, tai 2012 metais – 3904,35/1000 vaikų. Tačiau sumažėjo 2012 metais Panevėžio mieste naujai užregistruotų susirgimų. Jei 2011 metais naujų susirgimų buvo užregistruota 2670,9/1000 vaikų, tai 2012 metais – 2563,7/1000 vaikų. (žr. 2 pav.)

2 pav. Panevėžio m. vaikų nuo 0-17 m. susirgimų skaičius, užregistruotas ambulatorinę pagalbą teikiančiose įstaigose, 1000 gyv. 2009 m. - 2012 m.

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

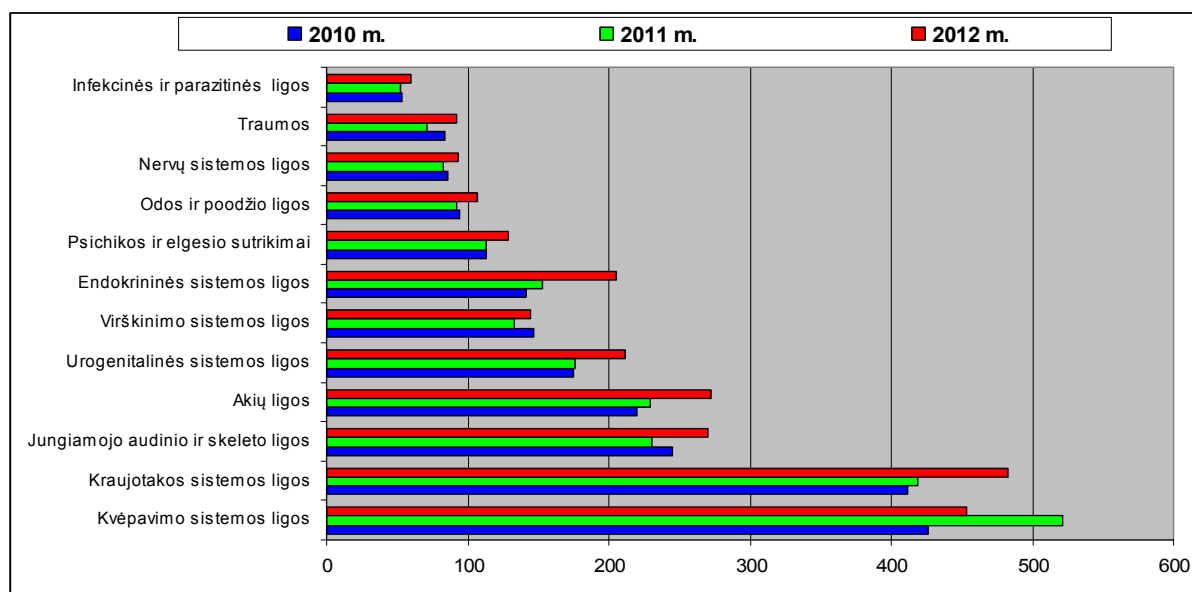
Gyventojų sergamumo (nauji atvejai) struktūra pagal pagrindines ligų klases skiriasi nuo mirtingumo struktūros. Panevėžio mieste 2012 m. daugiausiai naujų susirgimų atvejų buvo užregistruota kvėpavimo sistemos ligomis (426,4/1000-ui gyv.), jungiamojo audinio ir skeleto sistemos ligomis (95,9/1000 gyv.), urogenitalinės sistemos ligomis (82,2/1000-ui gyv.), ir odos ir poodžio ligomis (86,5/1000 gyv.). Remiantis statistiniais duomenimis, matome, kad 2012 metais Panevėžio mieste sumažėjo naujų susirgimų tik kvėpavimo sistemos ligomis, visi kiti naujai užregistruoti susirgimai tik didėja. (žr. 3 pav.)

3 pav. Naujai užregistruoti susirgimai Panevėžio mieste pagal ligų lokalizaciją 2009 – 2012 metais 1000 gyventojų.

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

2012 metais Panevėžio mieste didžiausias bendras sergamumas užregistruotas kraujotakos sistemos ligomis. Jis net pralenkė, ilgą laiką pirmavus bendram sergamumui kvėpavimo sistemos ligomis. Ypatingai didėja panevėžiečių sergančių hipertenzinėmis ligomis, išeminėmis širdies ligomis ir cerebrovaskulinėmis ligomis. Akių ligos Panevėžio mieste irgi didėja. Ypatingai padaugėjo sergančių asmenų katarakta. Iš urogenitalinės sistemos ligų, sparčiai auga bendras sergamumas priešinės liaukos hiperplazija. Taip pat didelį nerimą kelia sergamumas cukriniu diabetu, kuris vis kasmet didėja. Panevėžio mieste bendras sergamumas visomis ligomis, (išskyrus kvėpavimo), sparčiai didėja. (žr. 4 pav.)

4 pav. Bendras sergamumas Panevėžio mieste pagal ligų lokalizaciją 2010 – 2012 metais 1000 gyventojų.

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

Panevėžio miesto savivaldybės gyventojų sergamumas 2010 -2012 m. (1000 gyv.)

1 lentelė

Diagnozės pavadinimas	Sergantys asmenys (1000 gyv.)			Naujai užregistruoti susirgimai (1000 gyv.)			Užregistruoti susirgimai iš viso: (1000 gyv.)		
	2010 m.	2011 m.	2012 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.
Kvėpavimo sistemos ligos, iš jų:	268.9	311.7	278,4	363.6	451.5	379,5	426.4	521.4	453,3
ūminės viršutinių kvėpavimo takų infekcijos ir gripas	191.9	234.5	194,8	262.5	330.7	275,1	264.4	333.6	276,7
pneumonijos	17.8	18.3	17,4	13.5	14.8	12,1	14.3	15.6	12,7
lėtinės apatinių kvėpavimo takų ligos	38.6	39.5	43,8	6.7	7.8	9,3	39.3	43	45,8
astma ir astminė būklė	18.1	19.1	22,9	2.3	2.6	3,6	17.8	20	23,6
Kraujotakos sistemos ligos, iš jų:	239.8	241.9	283,2	30	31.6	39,9	411.2	418.9	482,9
hipertenzinės ligos	191.7	198.8	239,4	9.2	9.2	12,2	193.3	203.6	239,6
išeminė širdies liga, iš jų:	75.3	74.4	90,9	3.6	4.8	5,8	91.5	89.8	101,2
miokardo infarktas	2.2	2.3	2,8	0.4	0.4	0,5	0.9	1.1	1,2
cerebrovaskulinės ligos, iš jų	37	36.9	44,7	3.5	3.1	5	35.9	34	39,1
insultas	7.3	6.3	6,7	1.7	1.1	1,1	4.4	3.6	3,8
Jungiamojo audinio ir skeleto raumenų sistemos ligos, iš jų:	178	164.9	192,6	84.8	80	95,9	245.1	230.8	270,1
artropijos	75.5	69.7	83,9	27.1	25.9	31,8	91.6	86.4	104,9
deformuojančios doropatijos	46.9	42.7	47,5	6.8	7.4	8,7	47.6	43.9	45,2
osteoporozė	7.2	6.2	7,1	1.2	1	1	7.3	6.5	7,3
Akių ligos, iš jų:	182.9	178.4	202,7	60.9	67.2	69,5	220.2	229	272
katarakta	31.7	32.4	39,8	4.3	5.3	5,6	30.5	32.5	40,8
glaukoma	2.7	2.5	2,7	0.3	0.2	0,3	2.6	2.6	2,7
Urogenitalinės sistemos ligos, iš jų:	139.5	136.1	161,9	68.2	70.8	82,2	174.7	175.9	211,4
priešinės liaukos hiperplazija	51.8	50.6	57	3.6	3.7	5,1	50.6	51	55,8
moters dubens organų uždegiminės ligos	34.1	34.2	34,4	19	19.7	18,4	35	37.1	36,7
Virškinimo sistemos ligos (be dantų ligų), iš jų:	124.4	115.1	130,5	88.1	84.5	92	146.6	133	144,4
skrandžio ir dvylikapirštės žarnos opos	7.1	6.1	7,2	2.4	1.9	2,1	6.5	5.1	5,4
tulžies pūslės akmenligė	8.2	7.9	9,9	2	1.9	1,9	6.7	6.1	6,4
Endokrininės sistemos ligos, iš jų:	115.2	128.7	173,4	23.5	26.8	32,5	141	153.1	204,9
cukrinis diabetas	28.1	29.9	36,3	2.6	2.9	3,7	27.9	30.2	35,7
Psichikos ir elgesio sutrikimai, iš jų:	94.7	91.5	106,4	36	35.6	40,3	112.9	113.6	128,7
demencija ir Alzheimerio liga	10.1	10.2	13,1	3	2.8	3,6	11	11.1	13,3
nuotaikos sutrikimai	17.7	17	19,1	3.8	4.2	3,9	17.7	18.2	20,2
Odos ir poodžio ligos	85.7	79.6	92,2	78.1	75.3	86,5	94.2	92.6	107,3
Nervų sistemos ligos, iš jų:	82	76.6	89,2	33	32.5	36,8	86.3	82.9	93,6
epilepsija ir epilepsine būkle	7.7	7.5	8,5	0.9	0.7	1	7.1	7	8
cerebrinis paralyžius	1.8	2.1	5,8	0.3	0.4	0,4	2	2.1	2,4
Traumos ir kiti išorinių priežasčių padariniai, iš jų:	82.2	73	85,6	70.9	57.9	76,2	83.4	71.5	92,4
galvos sužalojimai, iš jų;	14.5	12.8	16,1	11.3	10.3	13,3	12.6	11.8	15
intrakrajinis sužalojimas	2.7	2.5	2,4	0.8	0.8	0,7	1	1	0,8
pilvo, juomens ir dubens sužalojimai	2.4	1.9	2,3	1.6	1.2	1,3	1.9	1.4	1,8
pečių lanko ir rankos lūžimai	10.1	7.8	8,4	8.2	5.3	5,5	9.1	7	7,3
kojų lūžimai, iš jų:	7.2	5.7	6,5	4.8	3.2	3,5	5.8	4.2	4,8
šlaunikaulio lūžimai	1.4	1.2	1,5	0.3	0.2	0,1	0.5	0.3	0,3
terminiai ir cheminiai nudegimai	1.5	1.4	1,7	1.1	1.3	1,4	1.4	1.4	1,6
apsinuodijimai	2	1.6	2,2	0.6	0.5	0,6	0.8	0.6	0,8
Infekcinės ir parazitinės ligos, iš jų:	59.9	56.3	68,4	41.9	40.1	46,7	53.8	52.8	59,6

lytiškai plintančios infekcijos, iš jų:	1.9	1.4	1,4	1.6	1.4	1,5	1.9	1.6	1,6
Chlamidijozė	0.1	0.1	0,1	0.1	0.1	0	0.1	0.1	0,1
Ausų ligos	56.4	53.2	61,7	40.3	38.8	42,8	66.8	64.9	76,2
Įgimto formavimosi ydos	21.5	19.7	22,1	10.4	8.7	9,9	22.5	21.3	23,8
Kraujo ir kraujodaros organų ligos	19.3	23.5	30,6	8.4	8.8	9,2	19.3	20.1	21,8
Perinatalinio periodo ligos	2.3	3.7	2,8	2	1.7	2,5	2.4	2	3

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

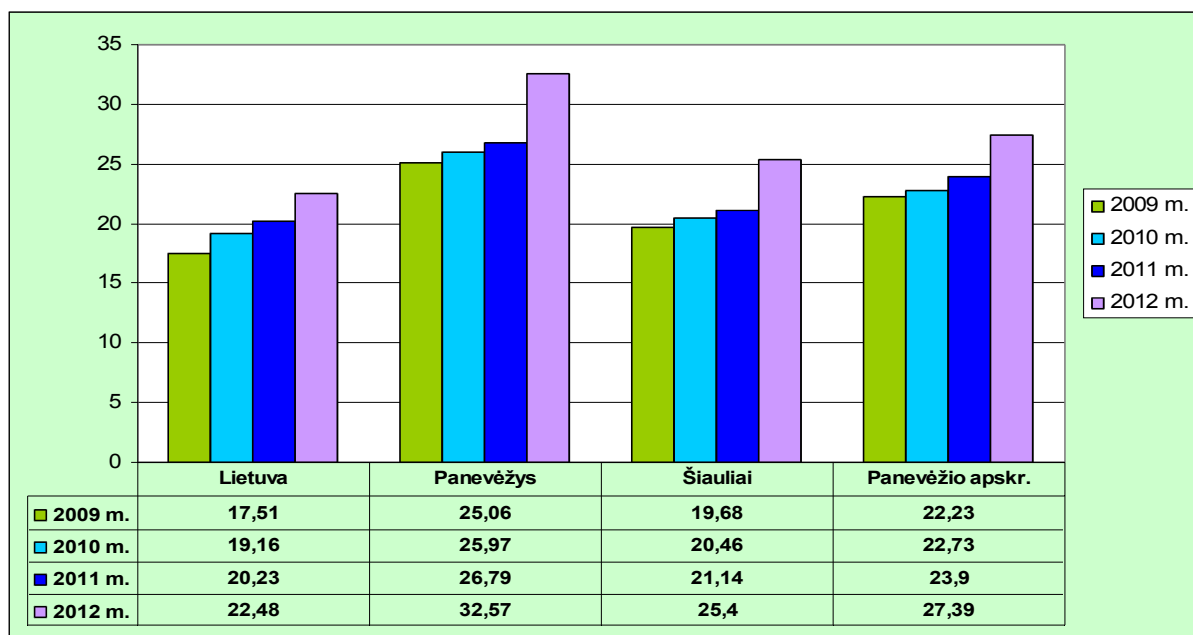
BENDRAS SERGAMUMAS PIKTYBINIAIS NAVIKAIS

Vėžio atsiradimą lemiantys veiksniai:

- mitybos ypatumai (20-50 proc.)
- rūkymas (29-31 proc.)
- infekcija-parazitai, bakterijos, virusai (10-20 proc.)
- reprodukciniai hormonai (10-20 proc.)
- jonizuojanti ir ultravioletinė spinduliuotė (5-7 proc.)
- alkoholis (4-6 proc.)
- profesija (2-4 proc.)
- fizinio aktyvumo stoka (1-20 proc.)
- aplinkos užterštumas (1-5 proc.)
- vaistai (mažiau kaip 1 proc.)
- pramonės produktai (mažiau kaip 1 proc.)

Onkologiniai susirgimai yra viena aktualiausių visuomenės sveikatos problemų tiek mūsų šalyje, tiek visame pasaulyje. PSO duomenimis, kasmet pasaulyje apie 10 mln. žmonių susergera įvairių lokalizacijų piktybiniais navikais, apie 6 mln. iš jų nuo šios ligos miršta.

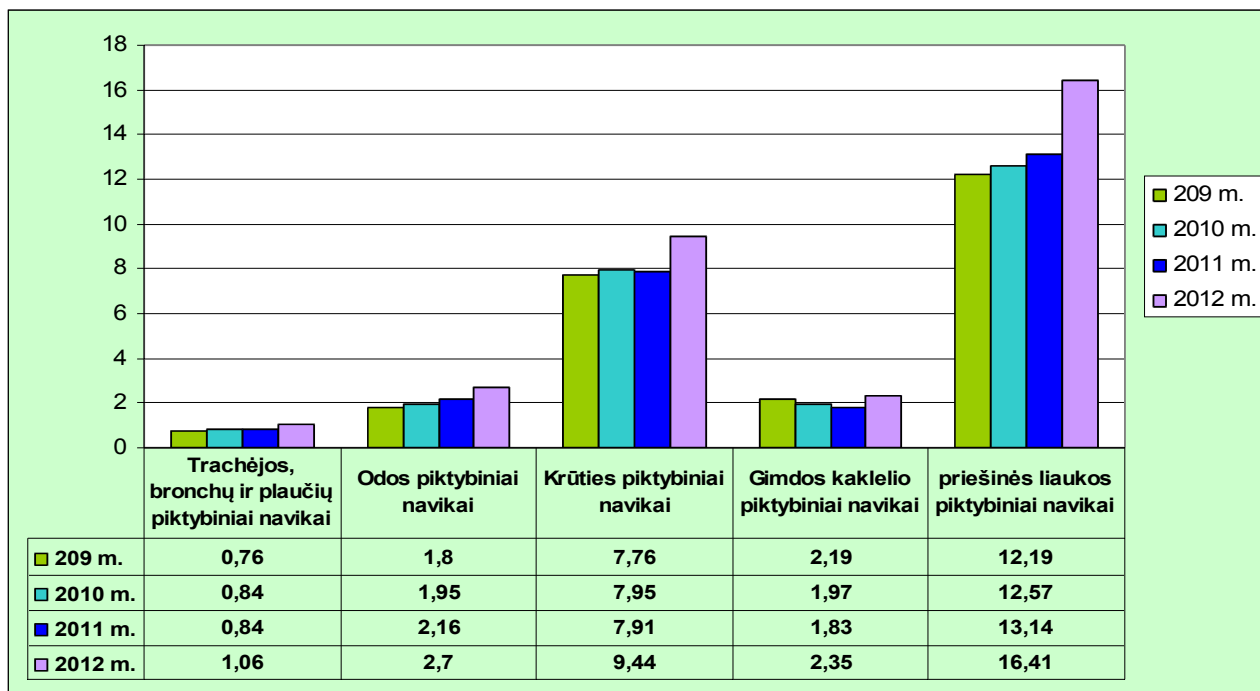
Remiantis statistiniais duomenimis, matome, kad Panevėžio mieste bendras sergamumas piktybiniais navikais yra ženkliai didesnis nei Lietuvoje, Šiauliuose ar Panevėžio apskrityje. Tačiau šis rodiklis didėja ne tik Panevėžyje, bet taip pat ir visoje šalyje. (žr. 5 pav.)

5 pav. Bendras sergamumas piktybiniais navikais Lietuvoje, Šiauliuose, Panevėžio apskrityje ir Panevėžyje 2009-2012 m. 1000 gyv.

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

Analizuojant susirgimų piktybiniais navikais struktūrą Panevėžio mieste 2012 metais, paaiškėjo, kad daugiausiai pagal lokalizaciją užregistruota priešinės liaukos piktybinių susirgimų. Ir šis rodiklis nuo 2009 metų vis didėja. Jei 2009 metais buvo užregistruota viso 12,19 šios ligos atvejų 1000 gyventojų, tai 2012 metais – 16,41/1000 gyv. (žr.6 pav.)

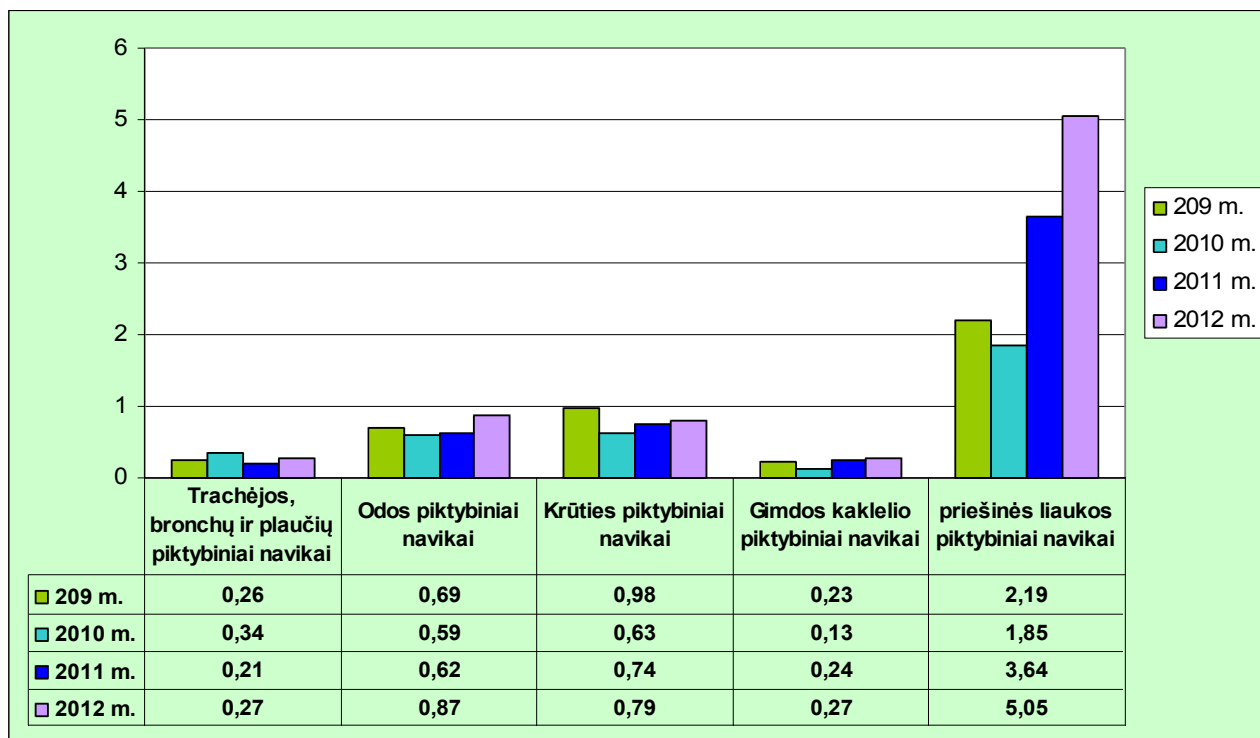

6 pav. Bendras sergamumas piktybiniais navikais pagal lokalizaciją Panevėžio mieste nuo 2009-2012 m.

1000 gyv.

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

Naujai užregistruotų piktybinių navikų susirgimų Panevėžio mieste nuo 2011 metų padidėjo nuo 4 iki 4,64 atvejų / 1000 gyventojų. Ypatingai užregistruotas didelis sergamumas priešinės liaukos piktybiniais navikais. (žr. 7 pav.)

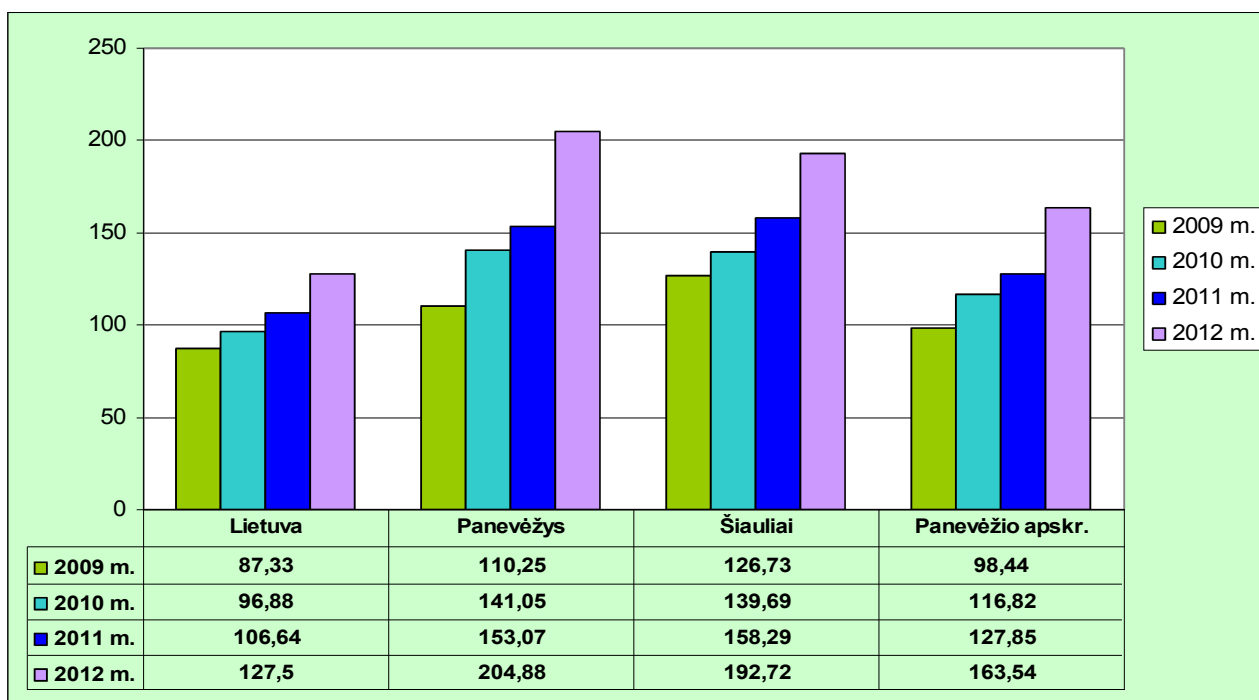
7 pav. Sergamumas (naujai užregistruoti susirgimai) piktybiniais navikais pagal lokalizaciją Panevėžio mieste nuo 2009-2012 m. 1000 gyv.

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

BENDRAS SERGAMUMAS ENDOKRININĖS SISTEMOS LIGOMIS

Pastebima, jog tiek Lietuvoje, tiek ir Panevėžio mieste vis daugiau sergama endokrininėmis ligomis. Įvairūs endokrininiai sutrikimai daro didžiulę neigiamą įtaką psichikai, širdies bei apskritai viso organizmo veiklai. Žmogaus organizmą valdo trys pagrindinės sistemos: nervų, kraujotakos ir endokrininė.

Pagal statistinius duomenis, matome, kad Panevėžio mieste bendras sergamumas endokrininės sistemos ligomis ryškiai didėja, ir yra didžiausias lyginant Lietuvos, Šiaulių miesto ir Panevėžio apskrities. Jei 2009 metais šis bendro sergamumo rodiklis siekė 110,25 atvejų 1000 gyventojų, tai 2012 metais – 204,88/1000 gyventojų. (žr.8 pav.)

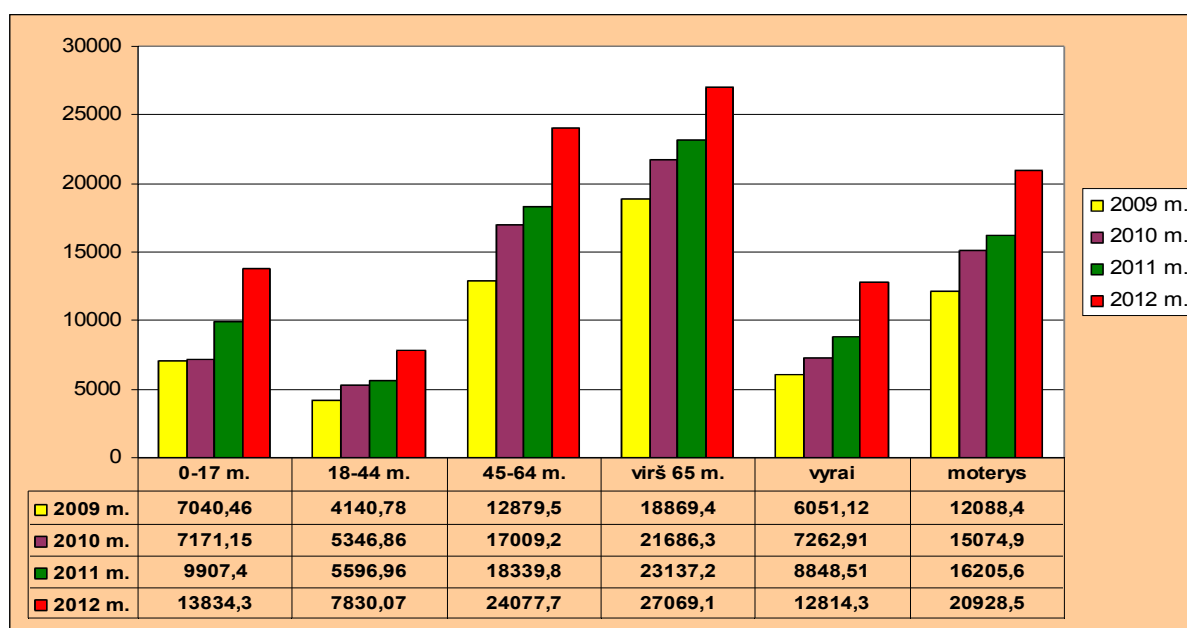

8 pav. Bendras sergamumas endokrininės sistemos ligomis Lietuvoje, Šiauliuose, Panevėžio apskrityje ir Panevėžyje 2009-2012 m. 1000 gyv.

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

Daugiausia endokrininės sistemos sutrikimais serga vyresnio amžiaus Panevėžio miesto gyventojai. Tačiau šios sistemos ligotumas didėja ir visose amžiaus grupėse. Mažiausias ligotumas užregistruotas 18-44 metų amžiaus gyventojams.

Pagal lytį endokrininės sistemos sutrikimais daugiau serga moterys, nei vyrai. Tačiau šie sutrikimai didėja tiek vyrų, tiek moterų tarpe. (žr. 9 pav.)

9 pav. Ligtumas endokrininės sistemos ligomis Panevėžio mieste pagal amžiaus grupes ir lytį nuo 2009 m. iki 2012 m. 100 000 gyv.

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

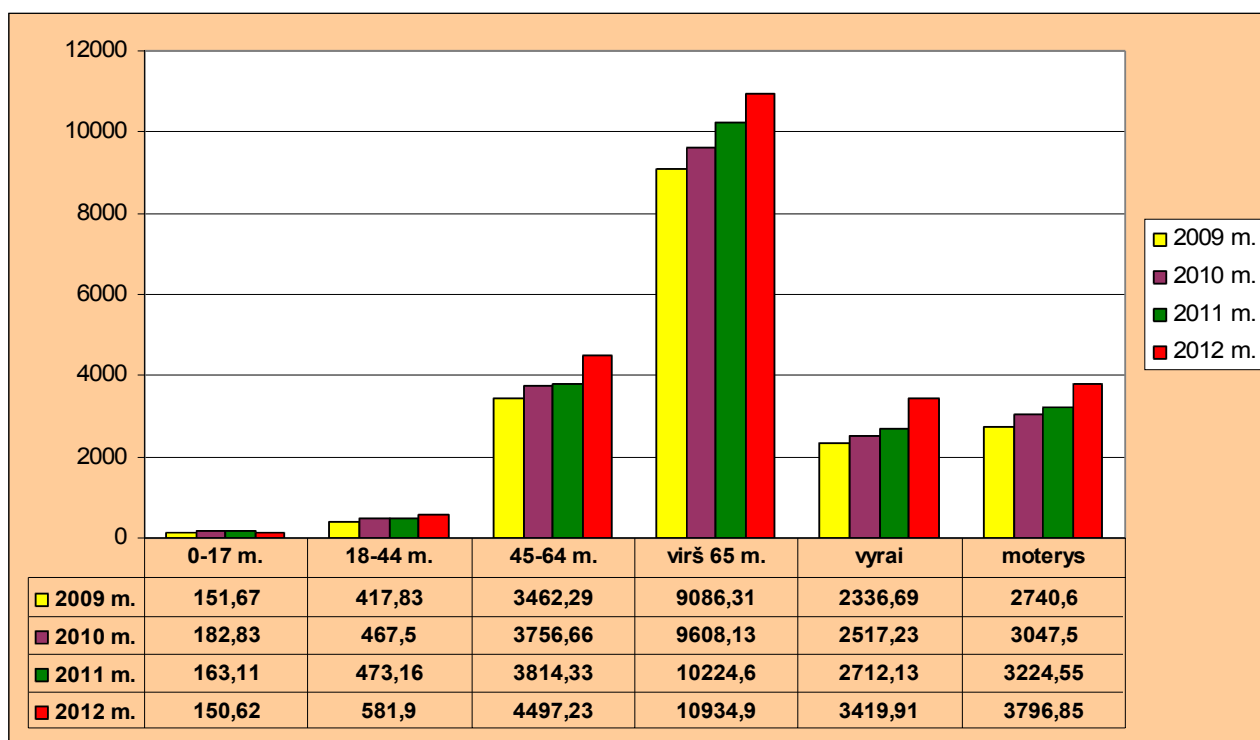
Cukrinis diabetas – tai lėtinė endokrininė liga, trunkanti visą žmogaus gyvenimą nuo jos nustatymo. Sergant šia liga dėl kasos išskiriamo insulino trūkumo ar netinkamo jo veikimo, kai organizmas negali jo veiksmingai pasisavinti ir panaudoti, sutrinka visa medžiagų apykaita, didėja gliukozės kiekis kraujyje, blogėja žmogaus savijauta.

Diabeto rizika:

- ◆ mažas fizinis aktyvumas
- ◆ netinkama mityba
- ◆ nutukimas
- ◆ vyresnis amžius
- ◆ paveldimumas

Nuo 2009 metų Panevėžio mieste padidėjo sergamumas (naujai užregistruoti atvejai) cukriniu diabetu nuo 2,73 iki 3,66 atvejų 1000 gyventojų.

Pagal amžių didžiausias ligotumas cukriniu diabetu užregistruotas vyresnio amžiaus gyventojams, mažiausias – mūsų jaunajai kartai (0-17 m.). Pagal lytį cukriniu diabetu didesnis ligotumas yra tarp moterų, tačiau jis didėja ir vyrų tarpe. (žr. 10 pav.)

10 pav. Ligotumas cukriniu diabetu Panevėžio mieste pagal amžiaus grupes ir lytį nuo 2009 m. iki 2012 m. 100 000 gyv.

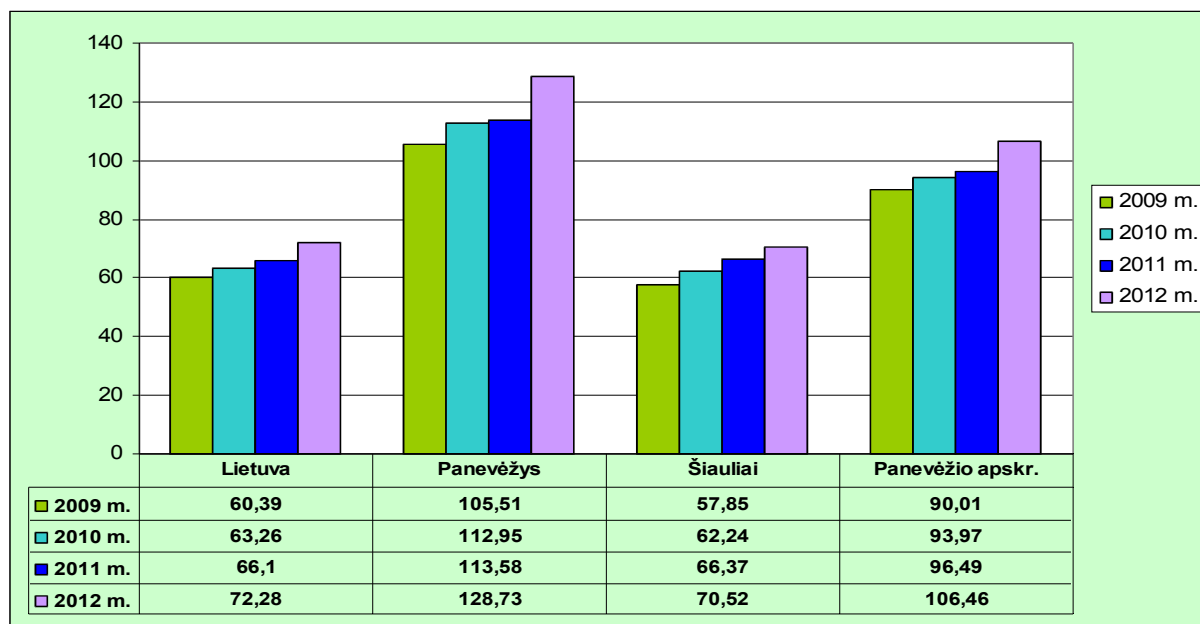
Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

BENDRAS SERGAMUMAS PSICHIKOS IR ELGESIO SUTRIKIMAIS

Psichinė sveikata – tai ne vien psichikos ligos ar sutrikimo nebuvimas. Psichinė sveikata yra neatskiriama bendrosios individo ir visuomenės sveikatos dalis. Nėra ir negali būti sveikatos be psichinės sveikatos.

Panevėžio mieste bendras sergamumas psichikos ir elgesio sutrikimais yra labai didelis ir lenkia

visos šalies, Šiaulių miesto ir Panevėžio apskrities rodiklius. Nuo 2009 metų šis bendro sergamumo rodiklis buvo užregistruotas 105,51 atvejų 1000 gyventojų, o 2012 metais – 128,73/1000 gyventojų. (žr.11 pav.)

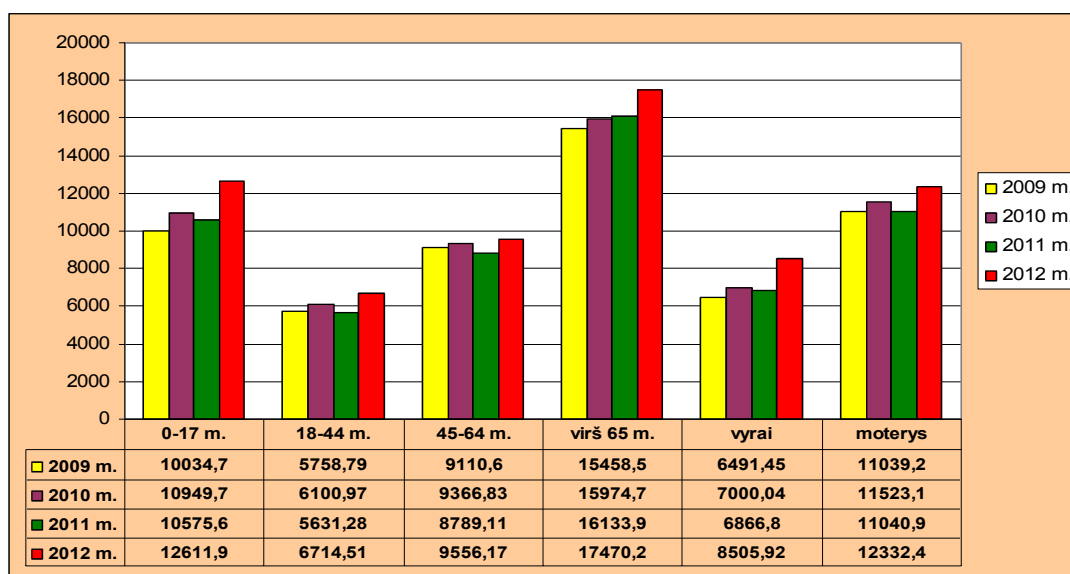
11 pav. Bendras sergamumas psichikos ir elgesio sutrikimų ligomis Lietuvoje, Šiauliuose, Panevėžio apskrityje ir Panevėžyje 2009-2012 m. 1000 gyv.

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

Naujai užregistruotų psichikos ir elgesio sutrikimų atvejų Panevėžio mieste nuo 2009 metų iki 2012 metų padaugėjo nuo 1041,06 iki 1149,85/100 000 gyv.

Pagal amžių didžiausias ligotumas psichikos ir elgesio sutrikimais užregistruotas yra tarp vyresnio amžiaus gyventojų t. 65+ m. ir mūsų jauniausios kartos nuo 0-17 metų.

Pagal lytį daugiausia serga šios sistemos sutrikimais moterys. (žr.12 pav.)

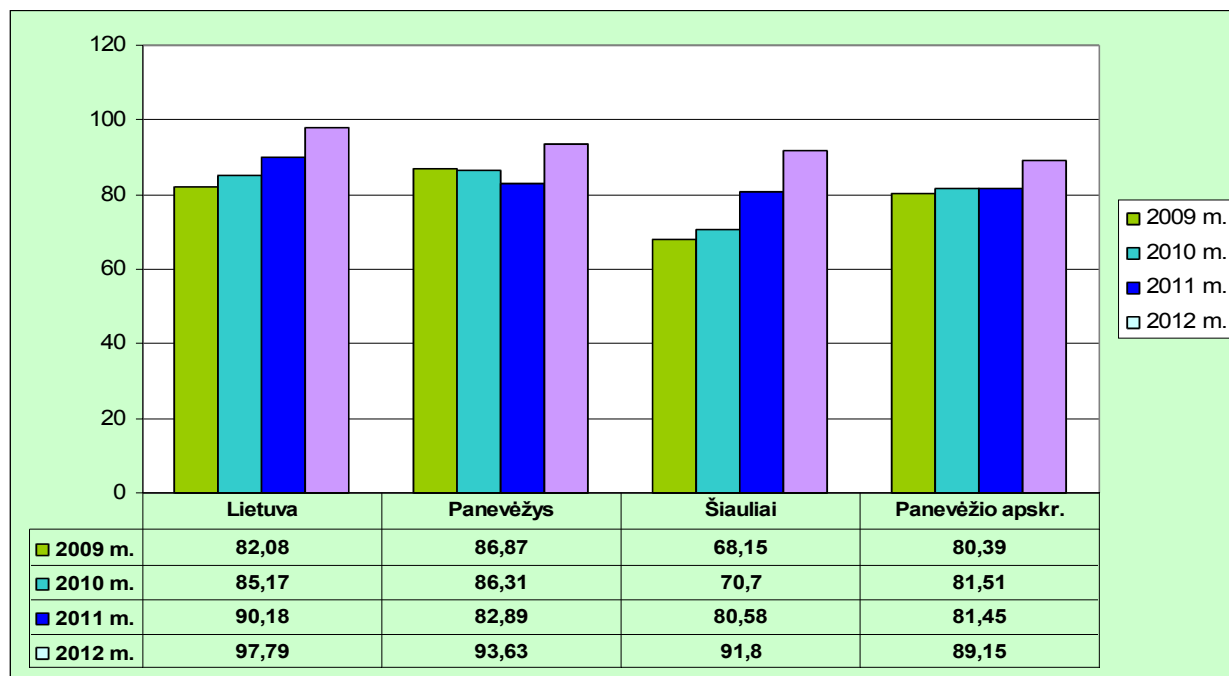

12 pav. Ligotumas psichikos ir elgesio sutrikimais pagal amžiaus grupes ir lytį Panevėžio mieste nuo 2009-2012 m. 100 000 gyv.

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

BENDRAS SERGAMUMAS NERVŲ SISTEMOS LIGOMIS

Bendras sergamumas nervų sistemos ligomis Panevėžio mieste nuo 2009 metų padidėjo nuo 86,87 iki 93,63 atvejų 1000 gyventojų. (žr. 13 pav.)

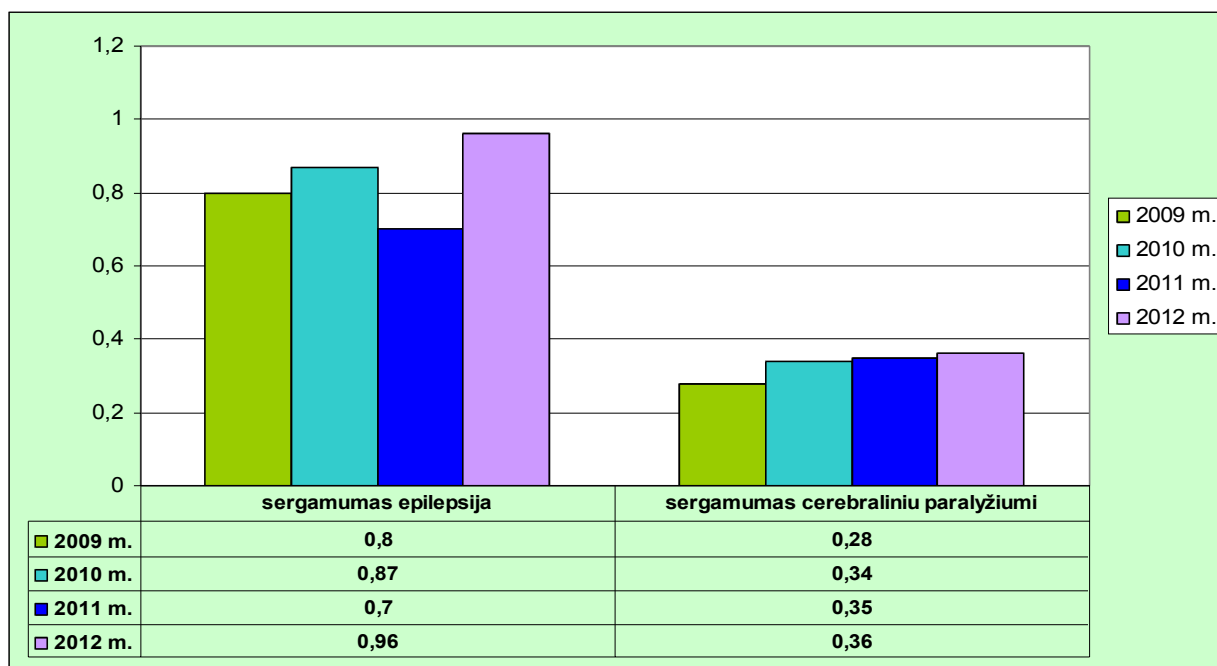

13 pav. Bendras sergamumas nervų sistemos ligomis Lietuvoje, Šiauliuose, Panevėžio apskrityje ir Panevėžyje 2009-2012 m. 1000 gyv.

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

Sergamumas epilepsija ir epilepsine būkle Panevėžyje nuo 2009 metų padidėjo nuo 0,8 iki 0,96 atvejų 1000 gyventojų. Nors 2011 metais šis rodiklis buvo sumažėjęs, tačiau 2012 metais stipriai šoktelėjo į viršų.

Taip pat didėja sergamumas cerebraliniais paralyžiais. Jei 2009 metais naujai užregistruotų atvejų buvo 0,28 /1000 gyventojų, tai 2012 metais – 0,36 atvejų 1000 gyventojų. (žr. 14 pav.)

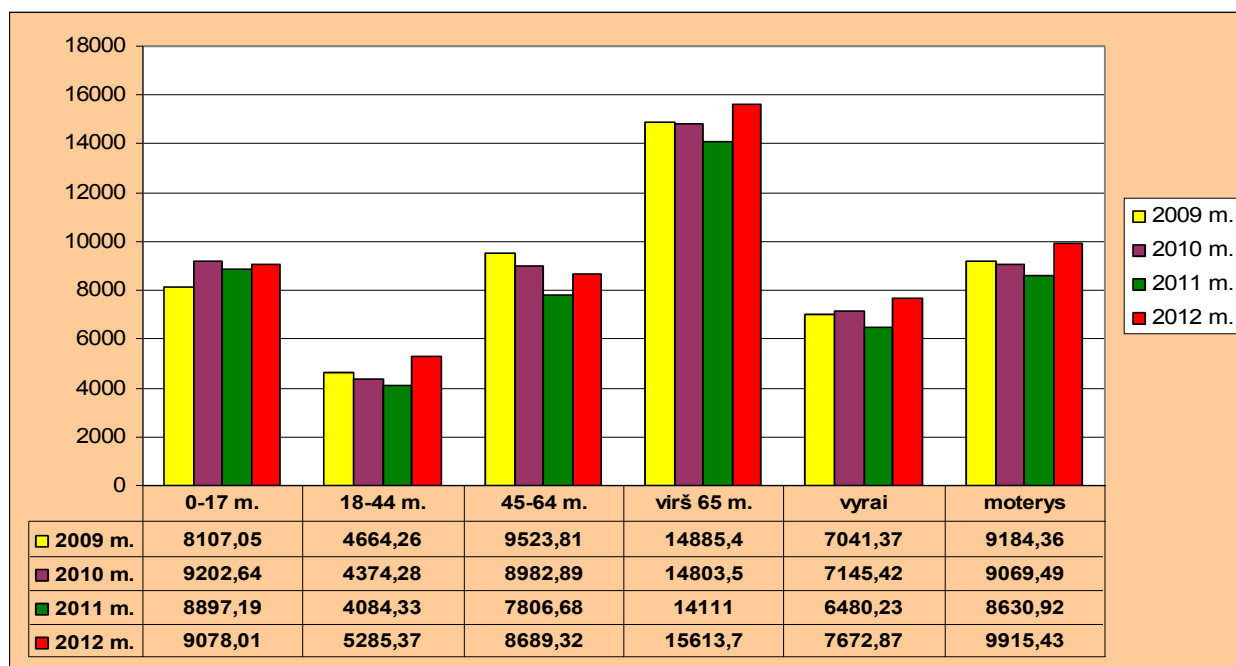

14 pav. Naujai užregistruoti susirgimai epilepsija ir cerebraliniumi paralyžiumi Panevėžio mieste 2009-2012 m. 1000 gyv.

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

Pagal amžių didžiausias ligotumas užregistruotas nervų sistemos ligomis tarp vyresnio virš 65 metų amžiaus gyventojų, mažiausias – 18-44 metų amžiaus.

Pagal lytį nervų sistemos sutrikimais dažniau serga moterys nei vyrai. Tačiau sergančių asmenų šios sistemos ligomis 2012 metais Panevėžio mieste padaugėjo. (žr. 15 pav.)

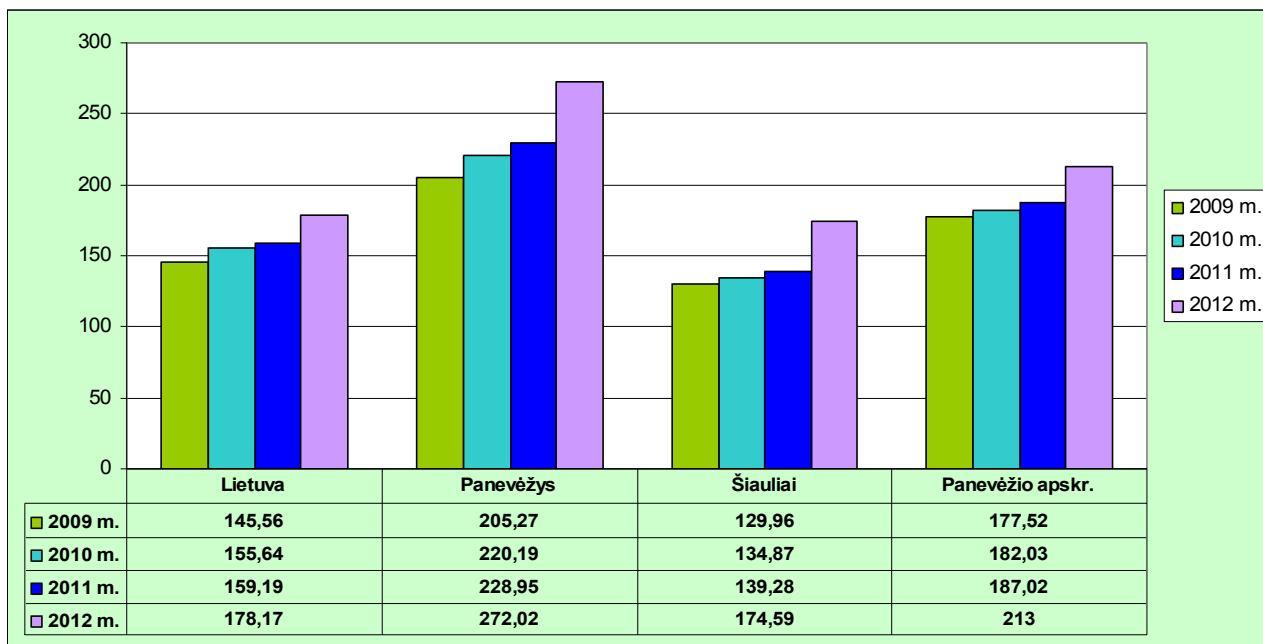

15 pav. Ligtumas nervų sistemos ligomis Panevėžio mieste pagal amžiaus grupes ir lytį nuo 2009-2012 m. 1000 gyv.

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

BENDRAS SERGAMUMAS AKIŲ LIGOMIS

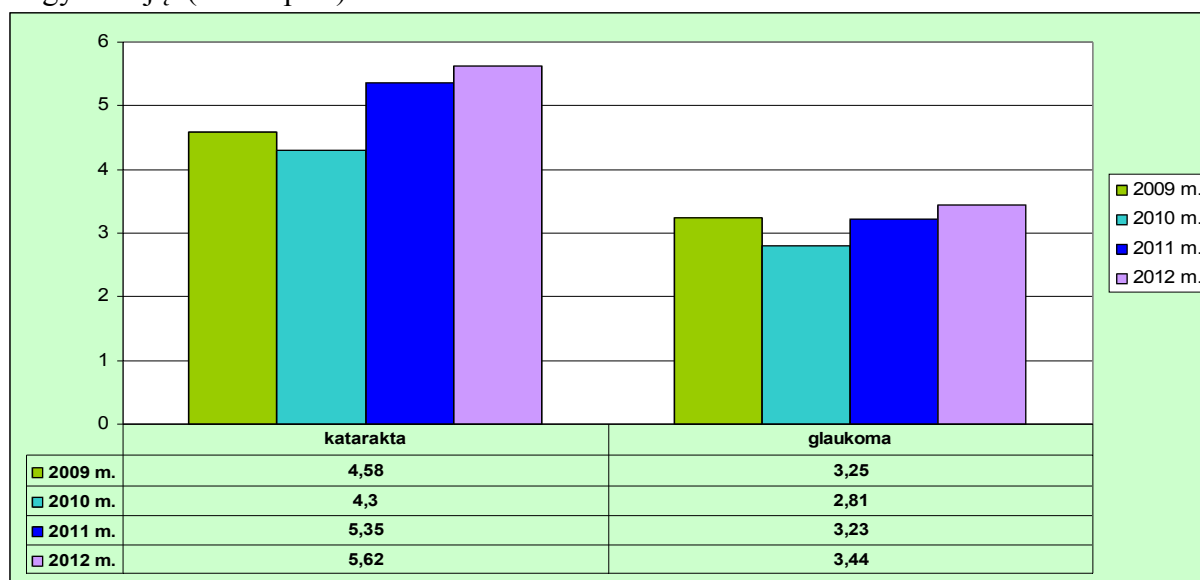
Panevėžio mieste bendras sergamumas akių ligomis yra labai didelis. Ir lenkia Lietuvos, Šiaulių miesto ir Panevėžio apskrities rodiklius. Nuo 2009 metų šis rodiklis padidėjo nuo 205,27 iki 272,02 atvejų 1000 gyventojų. (žr.16 pav.)

16 pav. Bendras sergamumas akių ligomis Lietuvoje, Šiauliuose, Panevėžio apskrityje ir Panevėžyje 2009-2012 m. 1000 gyv.

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

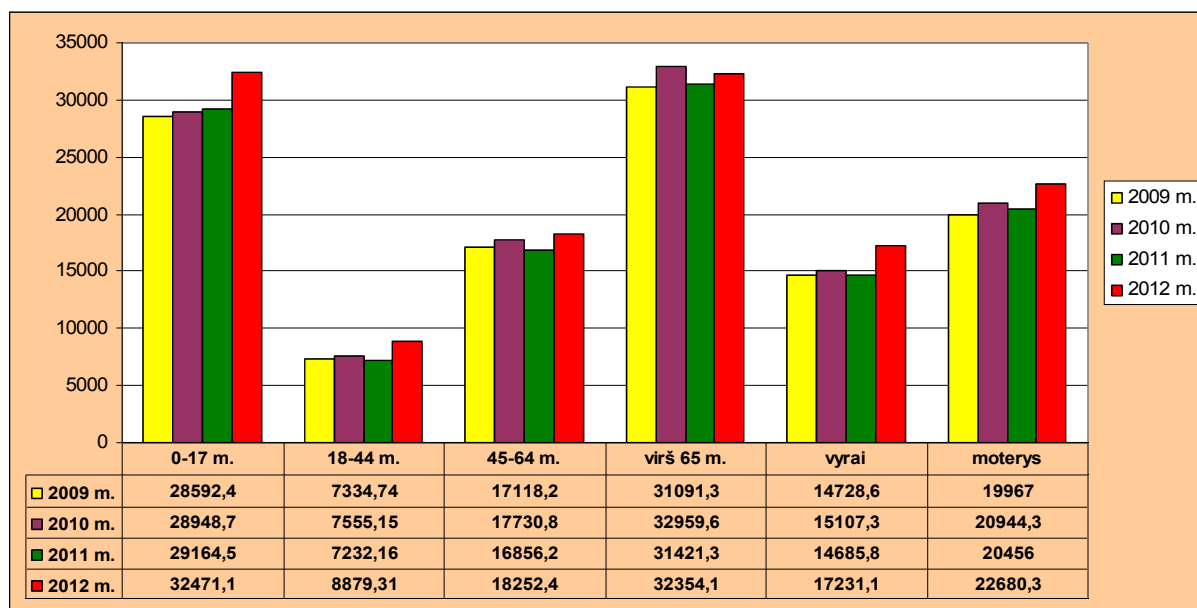
Ypatingai daug užregistruota kataraktos naujų susirgimo atvejų. Šis sergamumas Panevėžio mieste didėja ir siekia jau 5,62 atvejų 1000 gyventojų. Glaukomos ligomis sergamumas taip pat didėja. Jei 2009 metais šis rodiklis siekė – 3,25 atvejų 1000 gyventojų, tai 2012 metais – 3,44 atvejų 1000 gyventojų. (žr. 17 pav.)

17 pav. Naujai užregistruoti susirgimai katarakta ir glaukoma Panevėžio mieste 2009 m. - 2012 m. 1000 gyv.

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

Pagal amžių didžiausias ligotumas akių ligomis užregistruotas tarp vyresnio virš 65 metų amžiaus ir nuo 0-17 metų amžiaus gyventojų. Nuo 0-17 metų amžiaus šis ligotumas vis didėja ir 2012 metais jis buvo didžiausias tarp visų kitų amžiaus grupių. Mažiausiai skundžiasi regėjimo sutrikimais 18-44 metų amžiaus grupės gyventojai. Kaip ir daugelį ligų, didžiausias ligotumas akių sistemos sutrikimais yra užregistruotas moterų tarpe. (žr. 18 pav.)

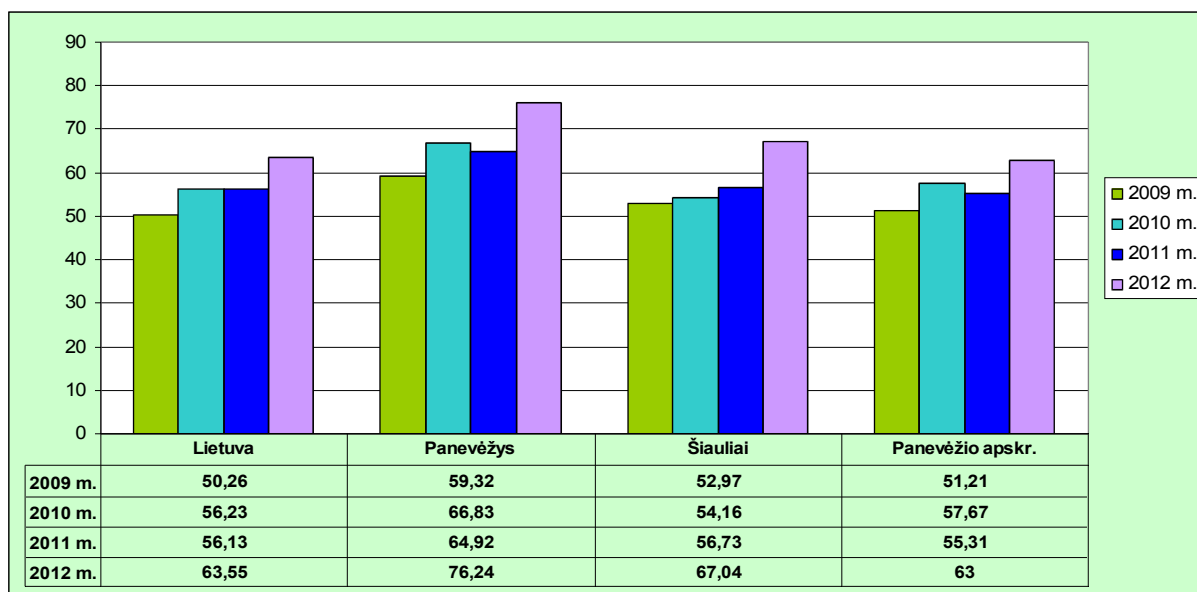

18 pav. Ligtumas akių sistemos ligomis Panevėžio mieste pagal amžiaus grupes ir lytį nuo 2009-2012 m. 100 000 gyv.

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

BENDRAS SERGAMUMAS AUSŲ LIGOMIS

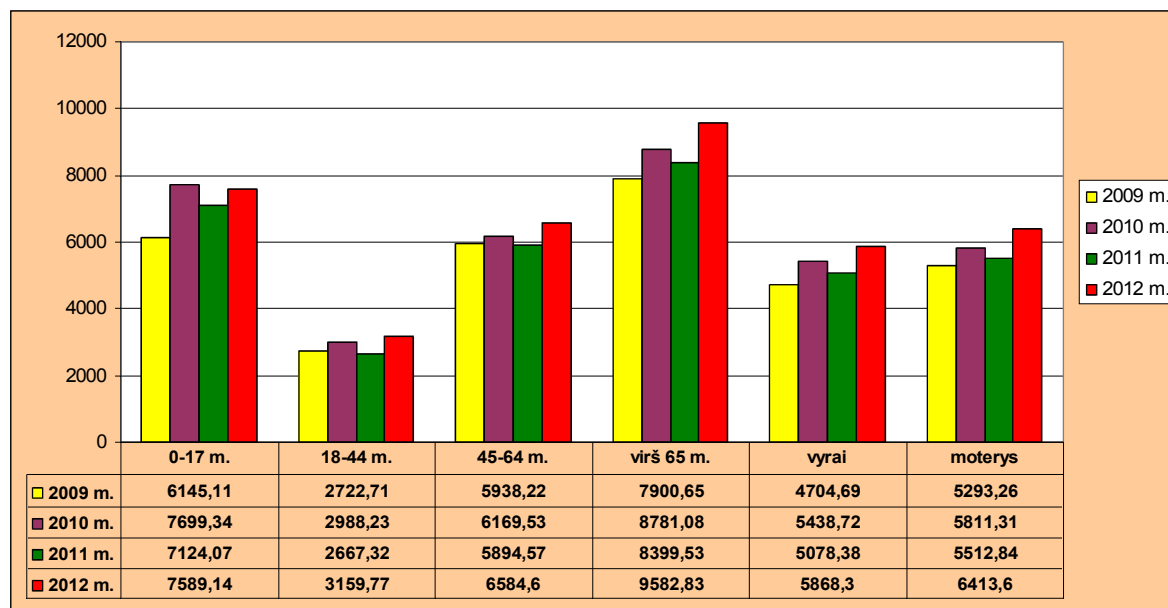
Iš viso užregistruotų susirgimų ausų ligomis Panevėžio mieste nuo 2009 metų didėja. Ir išlieka didžiausias bendras sergamumas tarp Lietuvos, Šiaulių miesto ir Panevėžio apskrities. (žr. 19 pav.)

19 pav. Bendras sergamumas ausų ligomis Lietuvoje, Šiauliuose, Panevėžio apskrityje ir Panevėžyje 2009-2012 m. 1000 gyv.

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

Pagal amžių daugiausiai sergančiųjų ausų ligomis yra virš 65 metų amžiaus asmenų, mažiausiai- 18-44 metų amžiaus panevėžiečių. Tačiau visose amžiaus grupėse 2012 metais šis ligotumas padidėjo. (žr. 20 pav.)

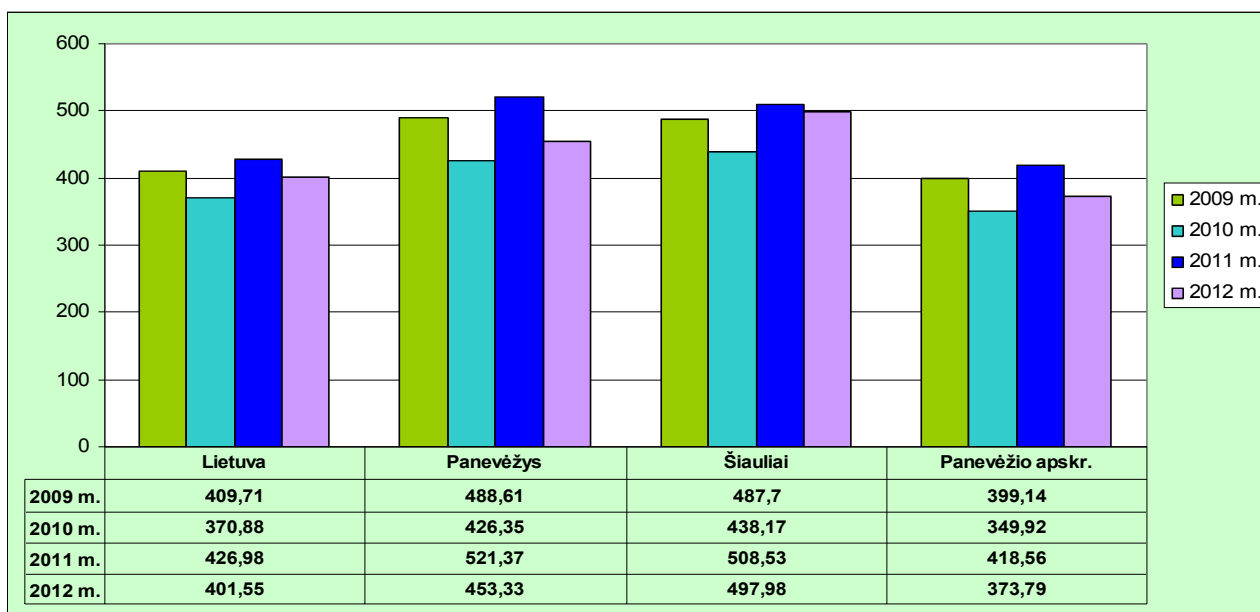
20 pav. Ligos ausų ligomis Panevėžio mieste pagal amžiaus grupes ir lytį 2009 m.- 2012 m. 100 000 gyv.

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

BENDRAS SERGAMUMAS KVĖPAVIMO SISTEMOS LIGOMIS

Kvėpavimo takų ligos – yra dažniausiai pasitaikanti ligų grupė tiek vaikų, tiek suaugusių žmonių tarpe. Retas vaikas užauga bent kartą per metus nesirgęs virusinę infekcija.

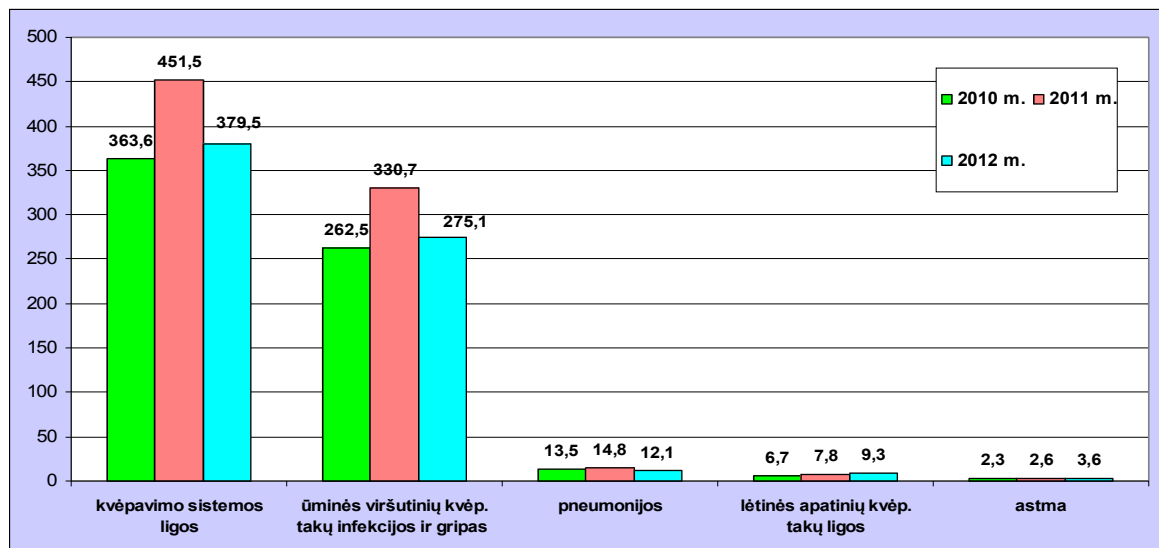
Bendras sergamumas kvėpavimo sistemos ligomis ilgą laiką užėmė Panevėžio mieste pirmąją vietą. Tačiau 2012 metais šis rodiklis sumažėjo iki 453,33 atvejų 1000 gyventojų . (žr. 21 pav.)

21 pav. Bendras sergamumas kvėpavimo sistemos ligomis Lietuvoje, Šiauliuose, Panevėžio apskrityje ir Panevėžyje 2009-2012 m. 1000 gyv.

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

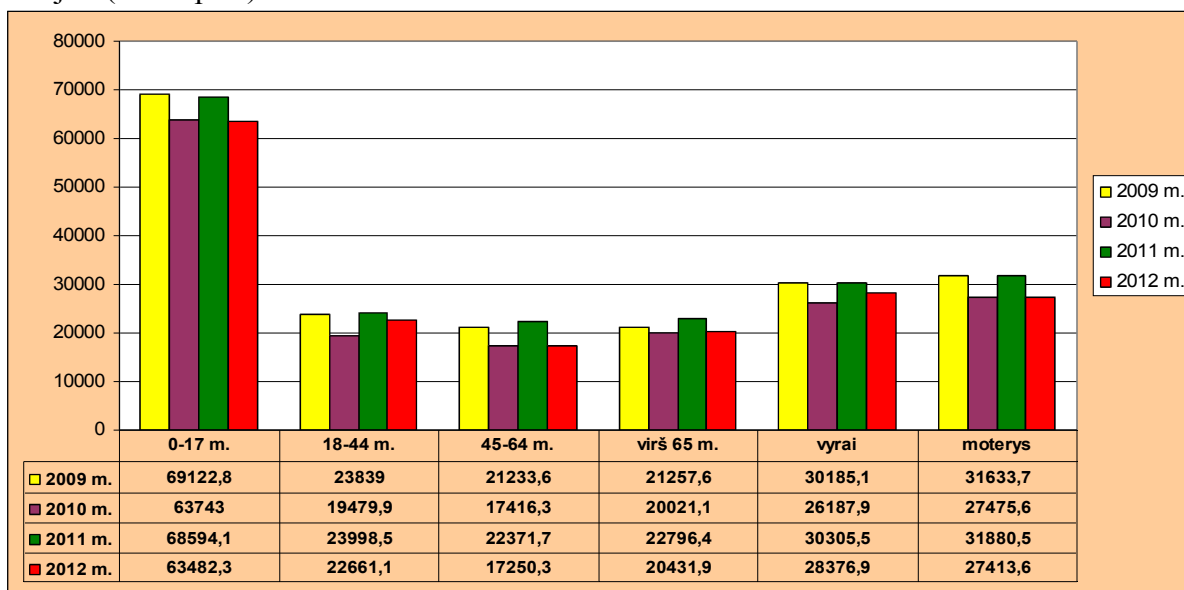
Taip pat 2012 metais sumažėjo ir naujai užregistruotų susirgimų kvėpavimo sistemos ligomis, įskaitant ūminių viršutinių kvėpavimo infekcijų ir gripų bei pneumonijų. Padaugėjo užregistruotų naujų susirgimo atvejų lėtinėmis apatinių kvėpavimo takų ligomis ir astma. (žr. 22 pav.)

22 pav. Naujai užregistruoti susirgimai kvėpavimo sistemos ligomis pagal lokalizaciją Panevėžio mieste 2010 m- 2012 m. 1000 gyv.

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

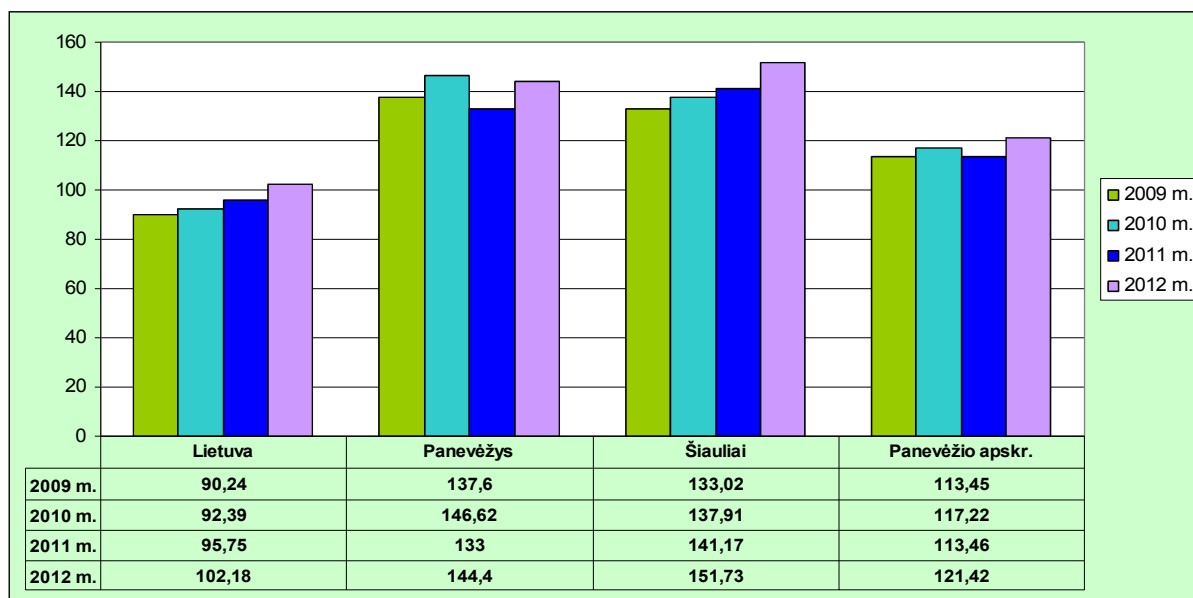
Kvėpavimo sistemos ligos labiausiai paplitusios tarp jaunosios mūsų kartos t. y. 0 – 17 metų amžiaus grupės asmenų. Tačiau 2012 metais šis ligotumas sumažėjo iki 63482,3 atvejų 100 000 gyventojų. Taip pat sergančiųjų visose amžiaus grupėse kvėpavimo sistemos ligomis 2012 metais sumažėjo. (žr. 23 pav.)

23 pav. Ligotumas kvėpavimo sistemos ligomis Panevėžio mieste pagal amžiaus grupes ir lytį nuo 2009-2012 m. 100000 gyv.

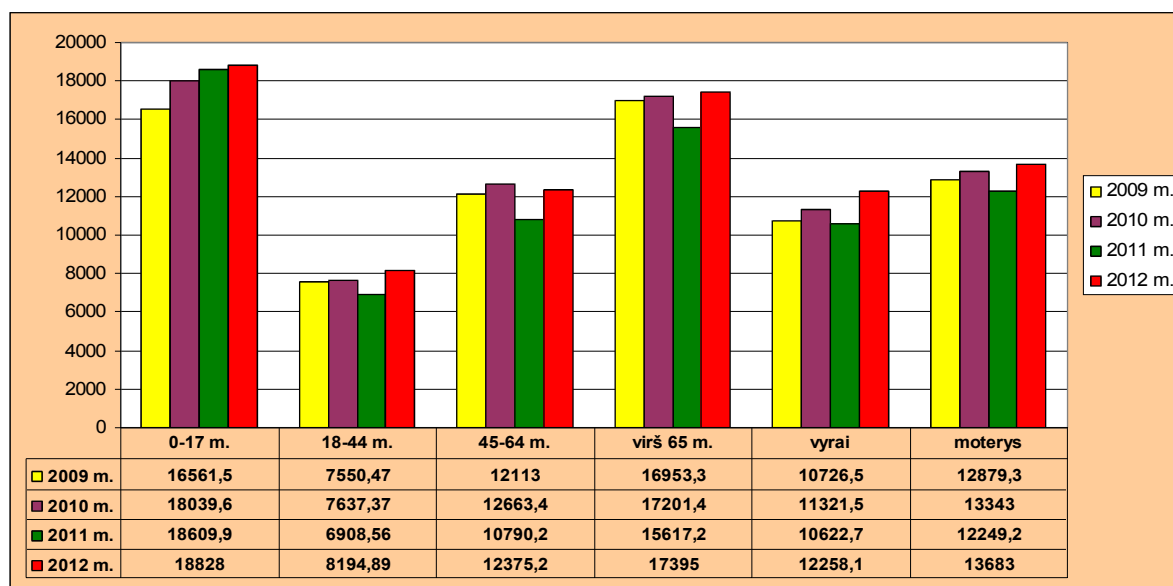
BENDRAS SERGAMUMAS VIRŠKINIMO SISTEMOS LIGOMIS

Bendras sergamumas virškinimo sistemos ligomis Panevėžio mieste 2012 metais vėl padidėjo. Jei 2011 metais šis rodiklis siekė 133/1000 gyventojų, tai 2012 metais – 144,4. (žr. 24 pav.)

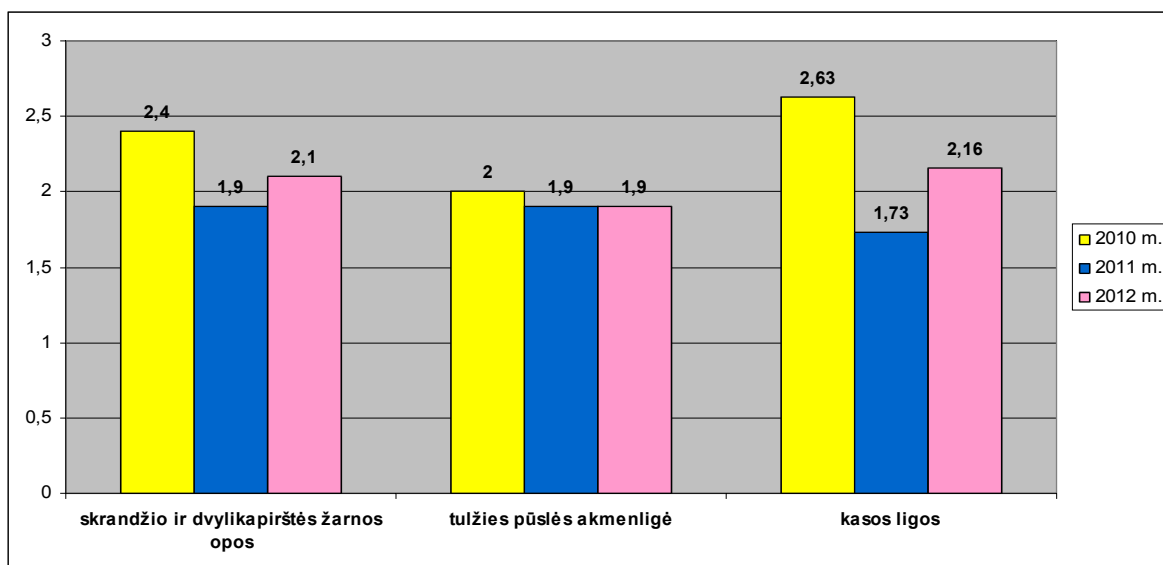
24 pav. Bendras sergamumas virškinimo sistemos ligomis Lietuvoje, Šiauliuose, Panevėžio apskrityje ir Panevėžyje 2008-2011 m. 1000 gyv.

Pagal amžių daugiausiai virškinimo sistemos ligomis serga vaikai nuo 0-17 metų amžiaus ir virš 65 metų amžiaus asmenys. Ir šis rodiklis didėja. Pagal lytį virškinimo sistemos ligomis daugiau serga moterys, nei vyrai. (žr. 25 pav.)

25 pav. Ligotumas virškinimo sistemos ligomis Panevėžio mieste pagal amžiaus grupes ir lytį nuo 2009-2012 m. 100000 gyv.

Taip pat padidėjo naujų susirgimo atvejų skrandžio ir dvylikapirštės žarnos opomis bei kasos ligomis. Sergamumas tulžies pūslės akmenlige liko nuo 2011 metų stabilus – 1,9/1000 gyventojų.

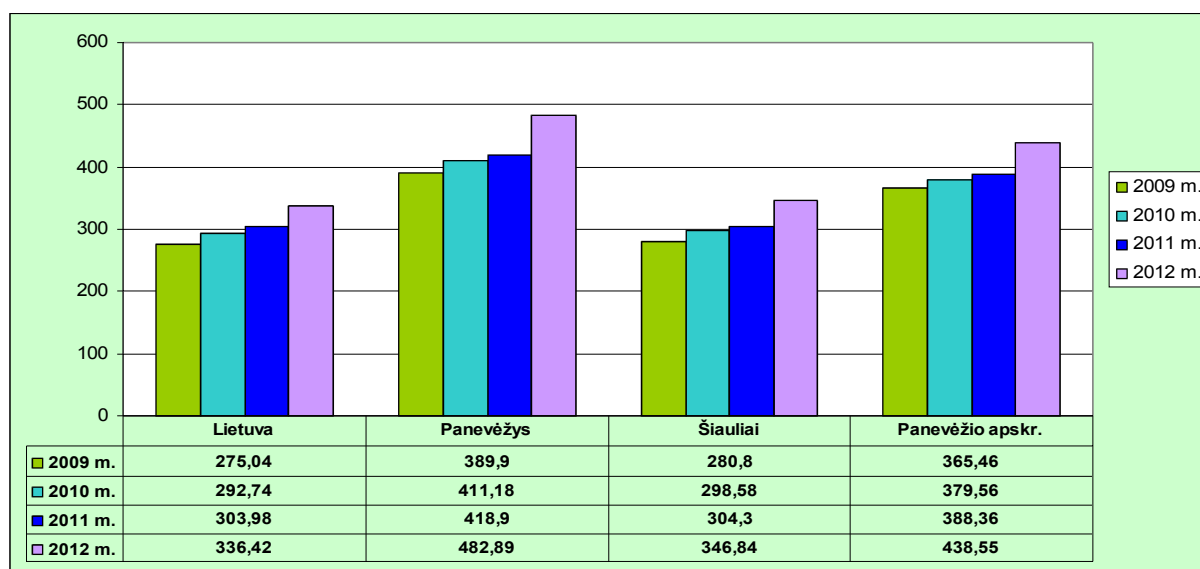

26 pav. Naujai užregistruotų susirgimų atvejai virškinimo sistemos ligomis Panevėžio mieste 2010-2012 m. 1000 gyv.

BENDRAS SERGAMUMAS KRAUJOTAKOS SISTEMOS LIGOMIS

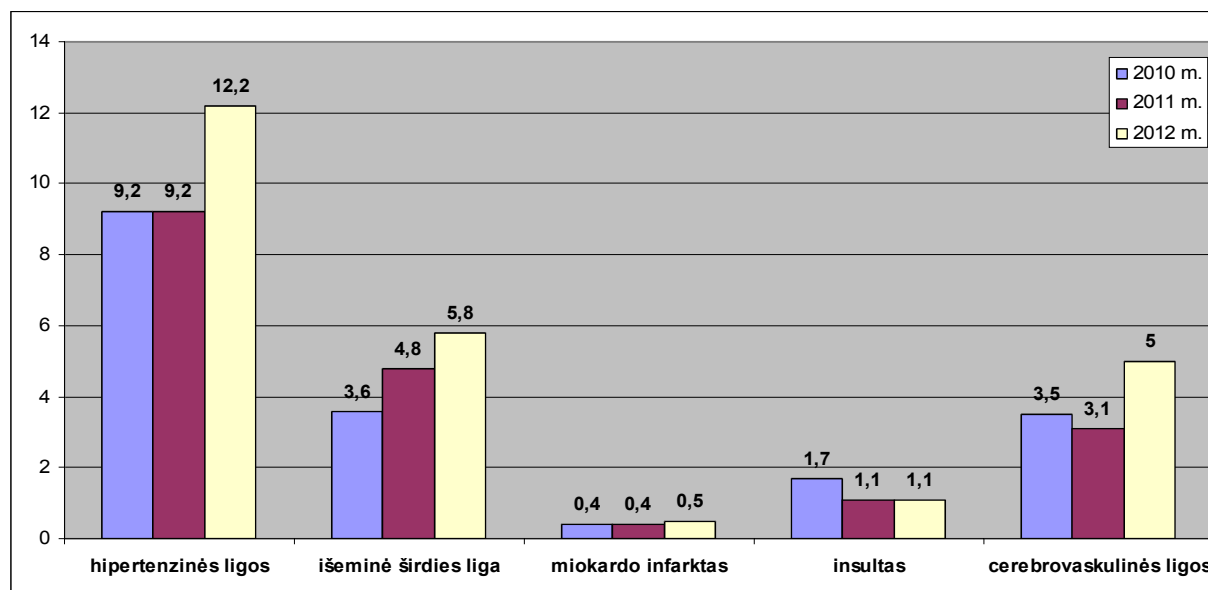
Širdies ir kraujagyslių ligos yra didžiausia sveikatos problema ir dažniausia mirties priežastis.

Bendras sergamumas kraujotakos sistemos ligomis Panevėžio mieste taip pat yra labai didelis. Jis lenkia Lietuvos, Šiaulių miesto ir Panevėžio apskrities rodiklius. Nuo 2009 metų Panevėžio mieste viso šių susirgimų padidėjo nuo 389,9 iki 482,89 atvejų 1000 gyventojų. (žr. 27 pav.)

27 pav. Bendras sergamumas kraujotakos sistemos ligomis Lietuvoje, Šiauliuose, Panevėžio apskrityje ir Panevėžyje 2009-2012 m. 1000 gyv.

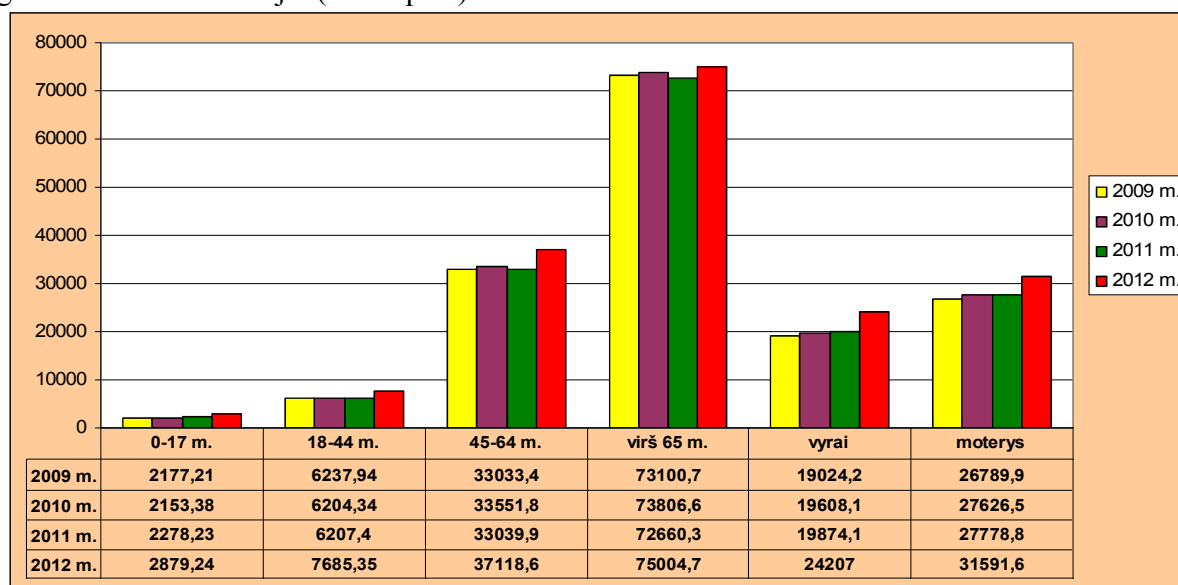
Taip pat daugėja naujų susirgimo atvejų hipertenzinėmis ligomis, išemine širdies ligomis, miokardo infarktais bei cerebrovaskulinėmis ligomis. (žr. 28 pav.)

28 pav. Naujai užregistruoti susirgimai kraujotakos sistemos ligomis pagal lokalizaciją Panevėžio mieste 2010 m. - 2012 m. 1000 gyv.

Kraujotakos sistemos ligomis daugiausiai serga vyresnio amžiaus žmonės. Mažiausiai problemų turi jauniausioji karta, tačiau remiantis statistiniais duomenimis, matome, kad kraujotakos sutrikimai tarp 0-17 m. asmenų taip pat didėja.

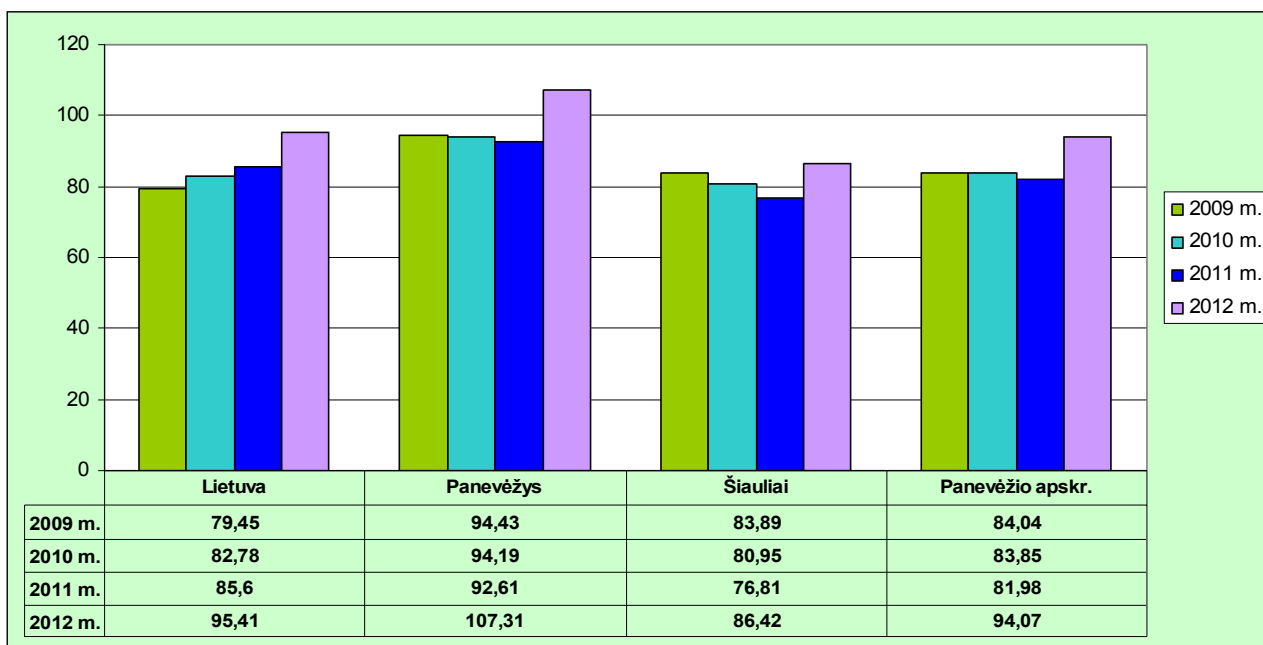
Pagal lytį kraujotakos sutrikimais dažniau serga moterys nei vyrai. Tačiau abiejuose grupėse šis sergamumo rodiklis didėja. (žr. 29 pav.)

29 pav. Ligtumas kraujotakos sistemos ligomis Panevėžio mieste pagal amžiaus grupes ir lytį nuo 2009-2012 m. 100000 gyv.

BENDRAS SERGAMUMAS ODOS IR POODŽIO SISTEMOS LIGOMIS

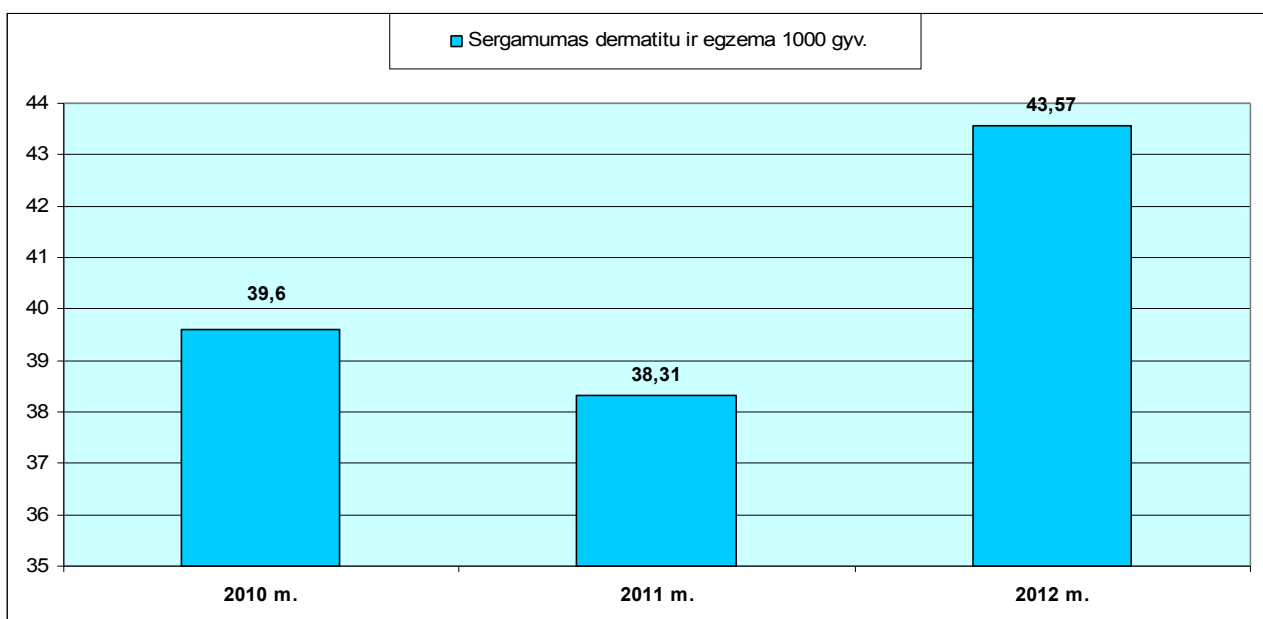
Panevėžio mieste bendras sergamumas odos ir poodžio ligomis nuo 2009 metų padidėjo nuo 94,43 iki 107,31 atvejų 1000 gyventojų. Taip pat yra pats didžiausias bendras sergamumas lyginant su Lietuva, Šiauliu miestu ir Panevėžio apskritimi. (žr. 30 pav.).

30 pav. Bendras sergamumas odos ir poodžio sistemos ligomis Lietuvoje, Šiauliuose, Panevėžio apskrityje ir Panevėžyje 2009-2012 m. 1000 gyv.

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

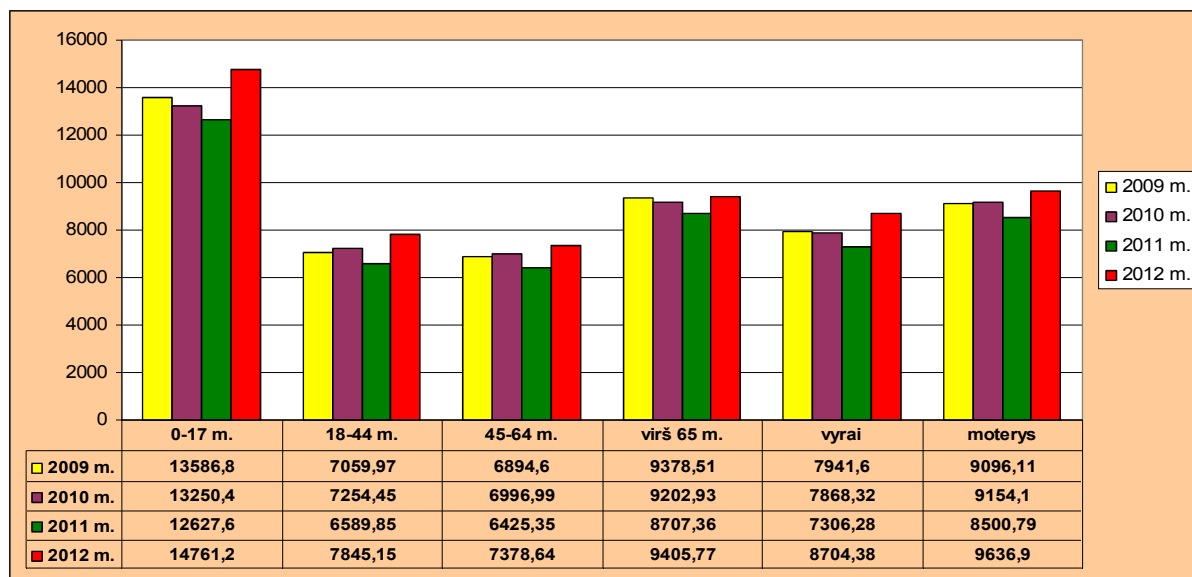
2012 metais ypatingai padidėjo sergamumas dermatitu ir egzema. (žr. 31 pav.)

31 pav. Naujai užregistruoti susirgimai dermatitu ir egzemomis Panevėžio mieste nuo 2010 m. - 2012 m. 1000 gyv.

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

Pagal amžių odos ir poodžio sistemos ligomis daugiausiai serga vaikai nuo 0-17 metų amžiaus. Ir šis rodiklis 2012 metais labai padidėjo. Mažiausiai sergančiųjų yra tarp 18-64 metų amžiaus asmenų. Pagal lytį daugiau serga moterys, nei vyrai. Tačiau abiejose grupėse šis sergamumo rodiklis didėja.. (žr. 32 pav.)

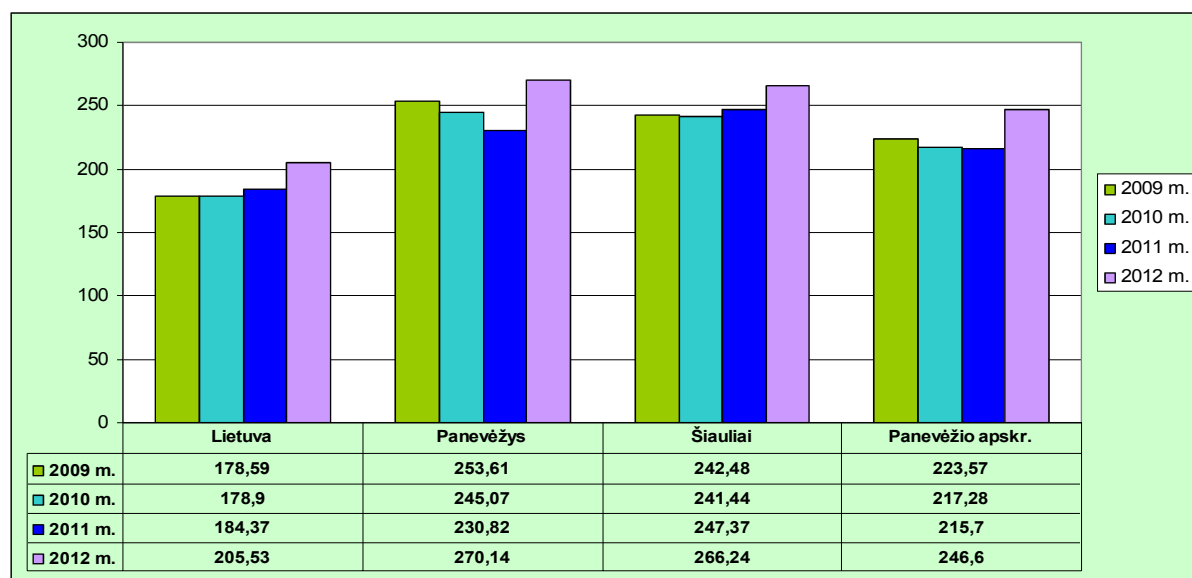
32 pav. Ligtumas odos ir poodžio sistemos ligomis Panevėžio mieste pagal amžiaus grupes ir lytį nuo 2009-2012 m. 100000 gyv.

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

BENDRAS SERGAMUMAS JUNGIAMOJO AUDINIO IR RAUMENŲ SKELETO

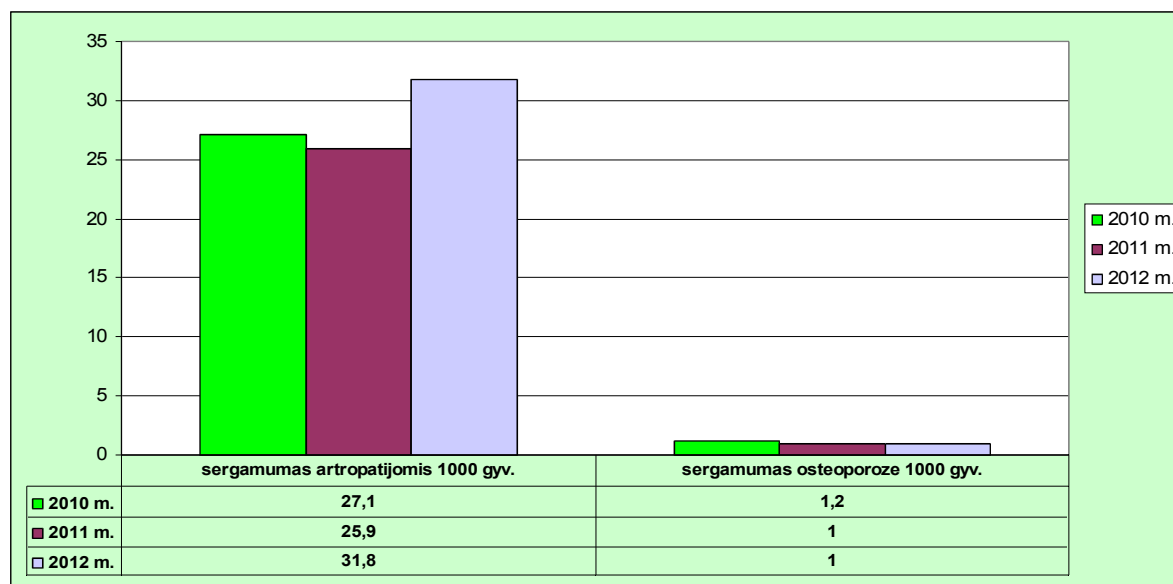
LIGOMIS

Nuo 2009 metų Panevėžio mieste bendras sergamumas jungiamojo audinio ir skeleto raumenų sistemos ligomis padidėjo nuo 253,61 iki 270,14 atvejų 1000 gyventojų. Lyginant šalies rodiklius su Panevėžio, vistiek mūsų mieste šios sistemos ligų yra daugiausiai. (žr. 33 pav.)

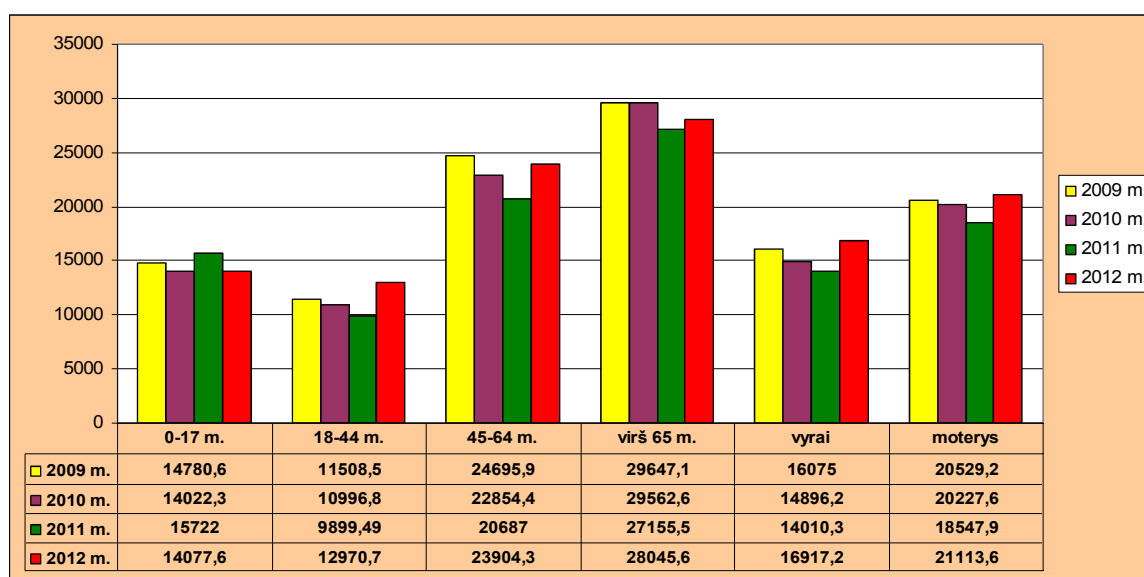
33 pav. Bendras sergamumas jungiamojo audinio ir skeleto raumenų sistemos ligomis Lietuvoje, Šiauliuose, Panevėžio apskrityje ir Panevėžyje 2009-2012 m. 1000 gyv.

Taip pat daugėja sergamumas artropatijomis. Jei 2010 metais naujų atvejų buvo užregistruota 27,1, tai jau 2012 metais – 31,8 atvejų 1000 gyventojų. Sergamumas osteoporozė nekito – 1/1000 gyventojų. (žr. 34 pav.)

34 pav. Naujai užregistruoti susirgimai artropatijomis ir osteoporozė Panevėžio mieste 2010 m. - 2012 m. 1000 gyv.

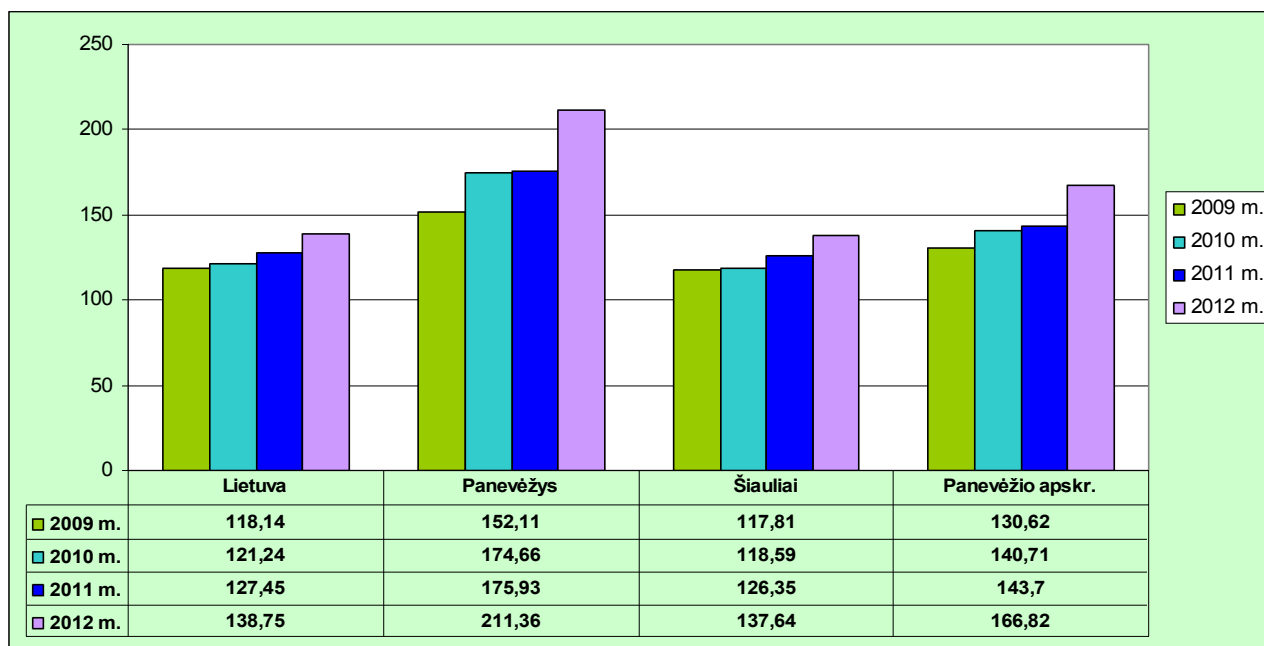
Daugiausia sergančiųjų jungiamojo audinio ir skeleto raumenų ligomis yra tarp vyresnio amžiaus asmenų t.y virš 65 metų. Mažiausiai serga 18-44 metų amžiaus Panevėžio gyventojai. Visose amžiaus grupėse šis sergamumas 2012 metais padidėjo, išskyrus mūsų jaunąją kartą. Pagal lytį daugiau serga moterys nei vyrai. Tačiau abiejose grupėse šis sergamumo rodiklis mažėja. (žr. 35 pav.)

35 pav. Ligotumas jungiamojo audinio ir skeleto sistemos ligomis Panevėžio mieste pagal amžiaus grupes ir lytį nuo 2009-2012 m. 100000 gyv.

Bendras sergamumas urogenitalinės sistemos ligomis

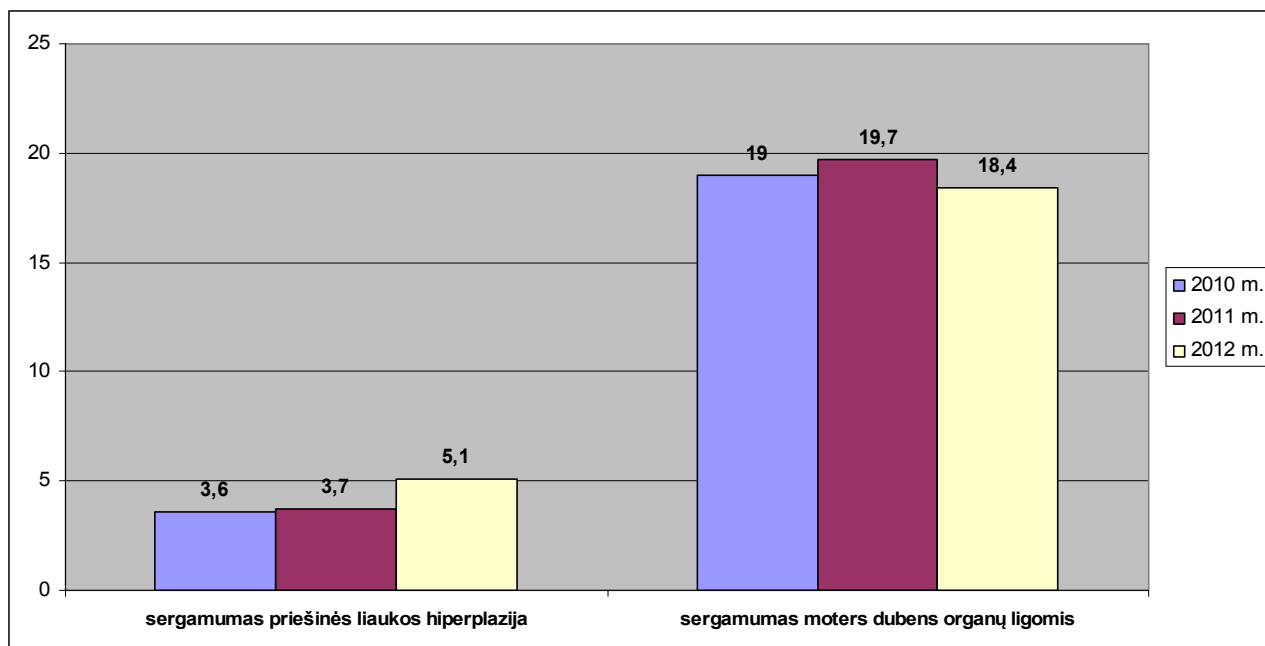
Bendras sergamumas urogenitalinės sistemos ligomis Panevėžio mieste yra didžiausias lyginat su Lietuvos, Šiaulių miestu ir Panevėžio apskritimi. Ir šis rodiklis vis didėja. Jei 2009 metais šios sistemos bendras sergamumas buvo 152,11/1000 gyventojų, tai 2012 metais – 211,36 atvejų 1000 gyventojų. (žr. 36 pav.)

36 pav. Bendras sergamumas urogenitalinės sistemos ligomis Lietuvoje, Šiauliuose, Panevėžio apskrityje ir Panevėžyje 2009-2012 m. 1000 gyv.

Padidėjo sergamumas priešinės liaukos hiperplazijū. Jei 2010 metais naujų atvejų buvo užregistruota – 3,6 atvejų 1000 gyventojų, tai 2012 metais – jau 5,1 /1000 gyventojų.

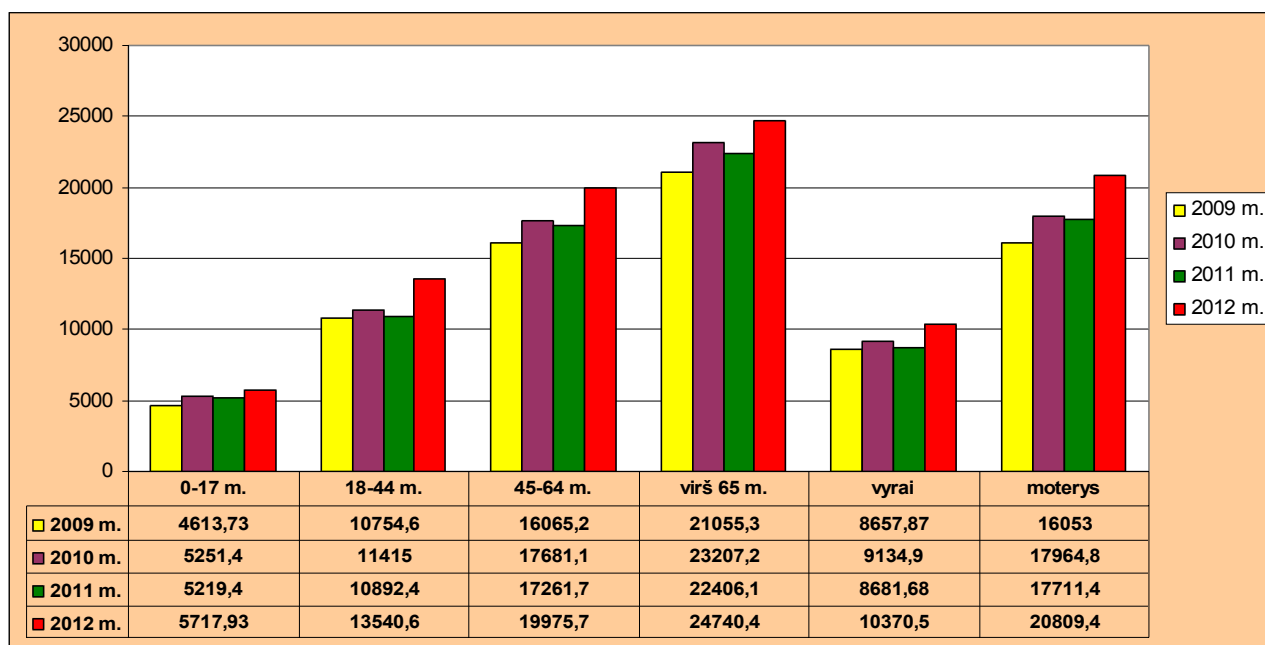
Sumažėjo sergamumas moters dubens organų uždegiminėmis ligomis. 2010 metais jų buvo užregistruota 19 atvejų 1000 moterų, tai 2012 metais – 18,4/1000 moterų. (žr. 37 pav.)

37 pav. Naujai užregistruoti susirgimai priešinės liaukos hiperplazija ir moters dubens organų ligomis Panevėžio mieste 2010 m. - 2012 m. 1000 gyv.

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

Daugiausia serga urogenitalinės sistemos ligomis mūsų vyriausioji karta t.y. virš 65 metų asmenys, mažiausiai- vaikai nuo 0 iki 17 metų. Tačiau visose amžiaus grupėse šis sergamumas didėja. Pagal lytį šios sistemos sutrikimais daugiau serga moterys nei vyrai. (žr. 38 pav.)

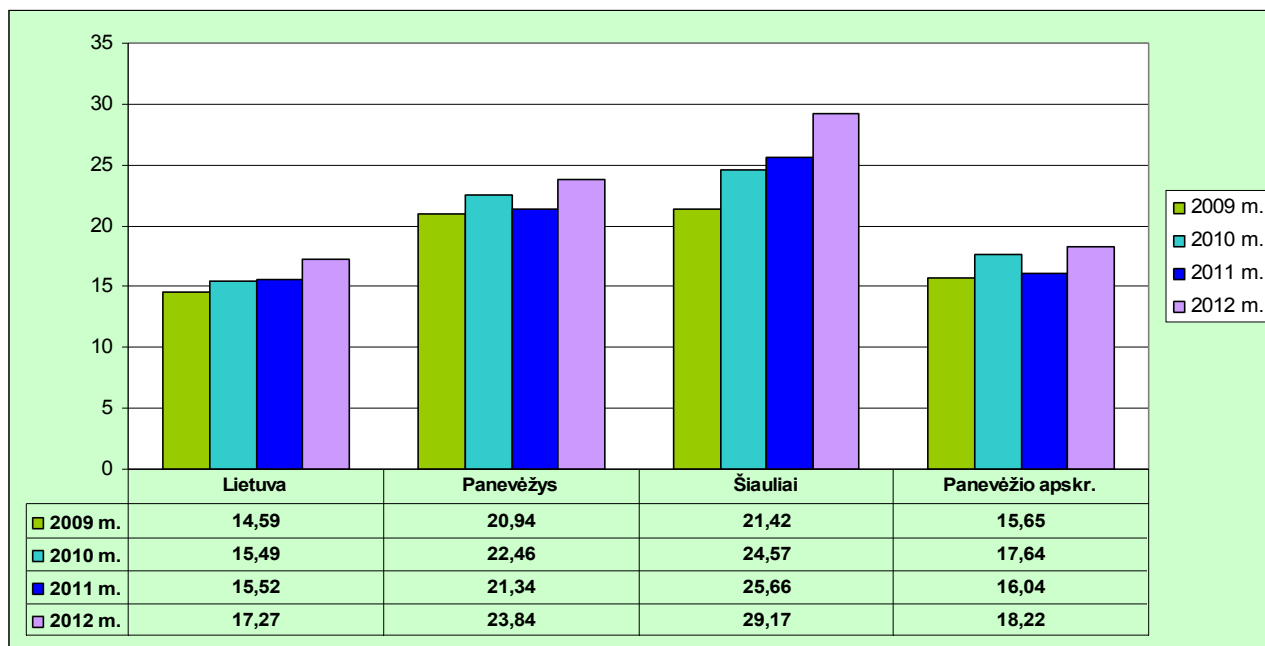

38 pav. Ligotumas urogenitalinės sistemos ligomis Panevėžio mieste pagal amžiaus grupes ir lytį 2009 m. - 2012 m. 100 000 gyv.

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

Bendras sergamumas įgimtomis formavimosi ydomis, deformacijomis ir chromosomų anomalijomis

Bendras sergamumas įgimtomis formavimosi ydomis, deformacijomis ir chromosomų anomalijomis 2012 metais Panevėžyje padidėjo. Jei 2009 metais šis bendro sergamumo rodiklis siekė 20,94 atvejų 1000 gyventojų, tai 2012 metais – 23,84/1000 gyventojų. 2012 metais didžiausias sergamumas užregistruotas Šiauliuose. (žr. 39 pav.)

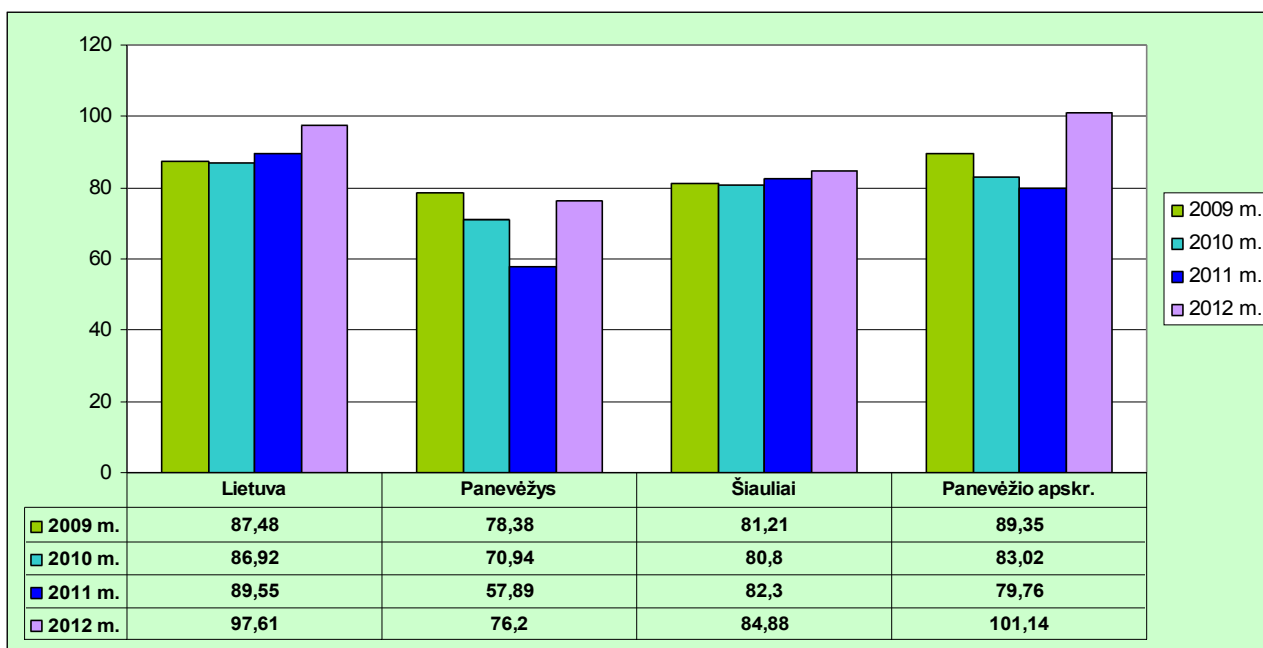
39 pav. Bendras sergamumas įgimtomis formavimosi ydomis, deformacijomis ir chromosomų anomalijomis Lietuvoje, Šiauliuose, Panevėžio apskrityje ir Panevėžyje 2009-2012 m. 1000 gyv.

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

Traumos ir apsinuodijimai

Traumatizmas - sudėtinga ir didelė socialinė, ekonominė bei demografinė problema. Dėl įvairių sužalojimų, nelaimingų atsitikimų, smurto, savižudybių visame Žemės rutulyje kasmet miršta apie 5 milijonai žmonių.

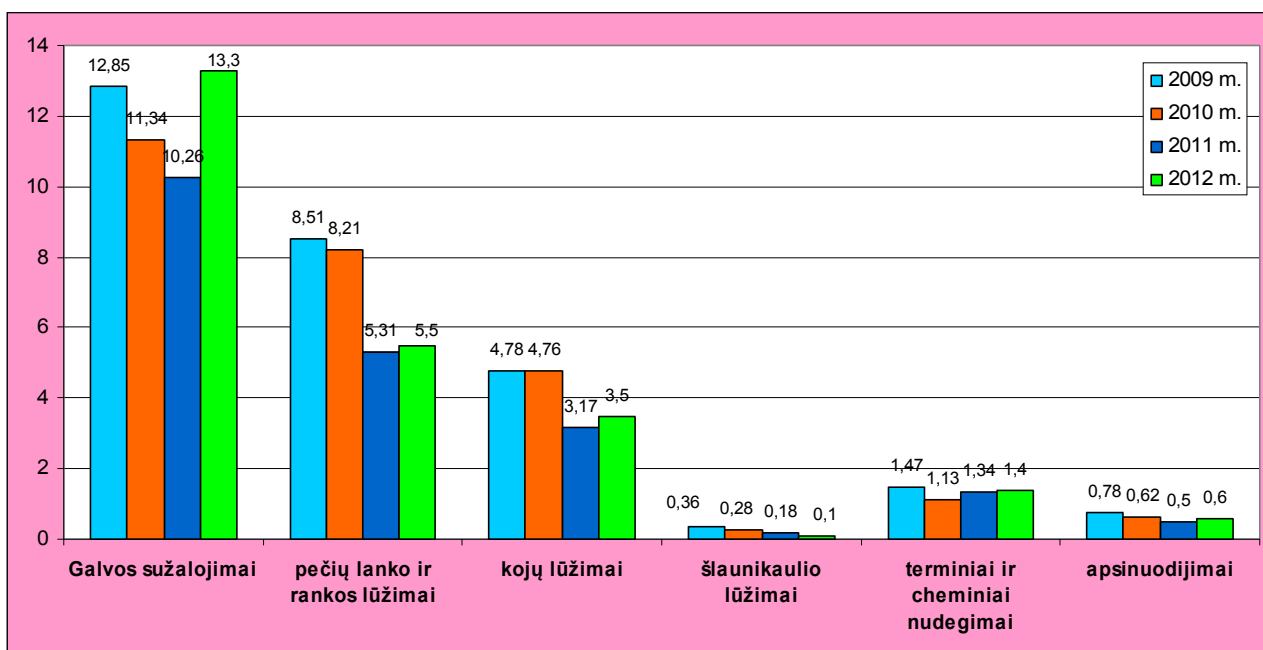
Naujai užregistruotų traumų, apsinuodijimų bei kitų išorinių priežasčių padarinių Panevėžio mieste 2012 metais vėl labai padaugėjo. Jei 2011 metais traumų buvo sumažėję iki 57,89/1000 gyventojų, tai 2012 metais šoktelėjo iki 76,2/1000 gyventojų. (žr. 40 pav.)

40 pav. Naujai užregistruotų traumų, apsinuodijimų ir k.t išorinių priežasčių padariniai Lietuvoje, Panevėžio apskrityje, Šiaulių ir Panevėžio miestuose 2009 m.-2012 m. 1000 gyv.

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

Panevėžio miesto savivaldybėje dažniausios traumos: galvos sužalojimai, pečių lanko ir rankos lūžimai. Mažiausiai užregistruota šlaunikaulio lūžimų. Visos šios traumos ir apsinuodijimai 2012 metais padidėjo. (žr. 41 pav.)

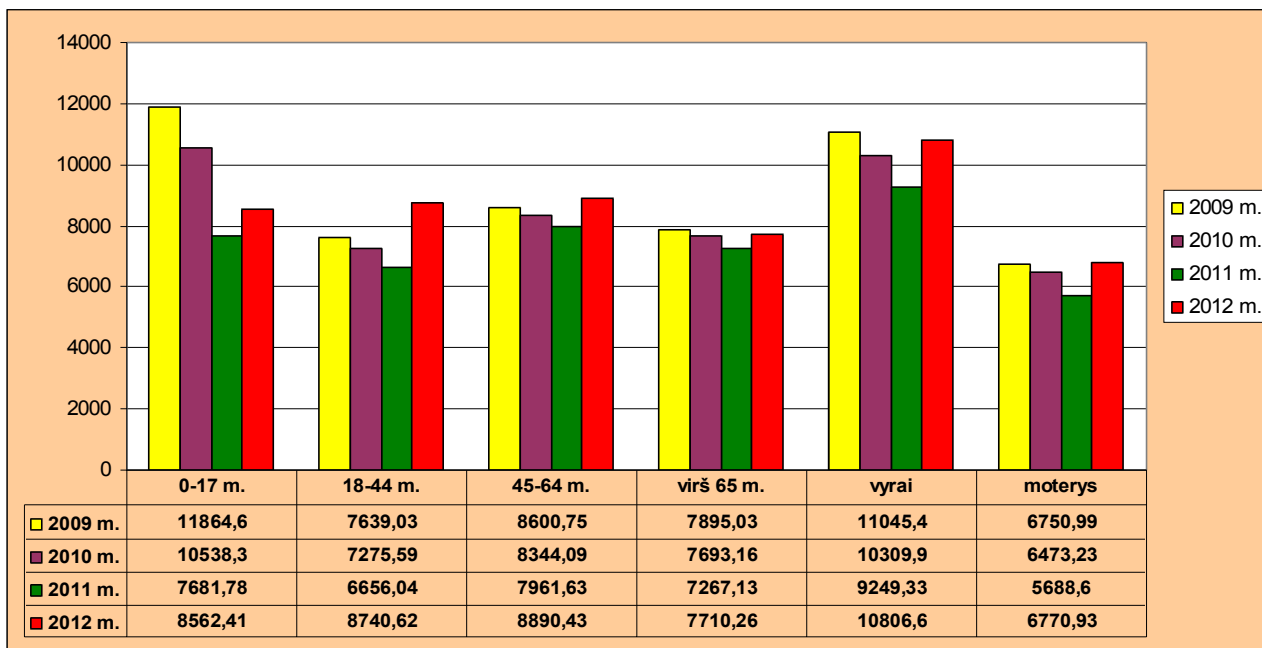

41 pav. Traumos ir apsinuodijimai Panevėžio mieste nuo 2009 m.-2012 m. 1000 gyv.

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

Pagal amžių daugiausiai traumų užregistruota tarp 45-64 metų amžiaus asmenų. Tačiau 2012 metais visose amžiaus grupėse traumų bei apsinuodijimų daugėjo.

Pagal lytį daugiau traumų patiria vyrai, nei moterys. Tačiau abiejose grupėse šis rodiklis 2012 metais padidėjo. (žr. 42 pav.)

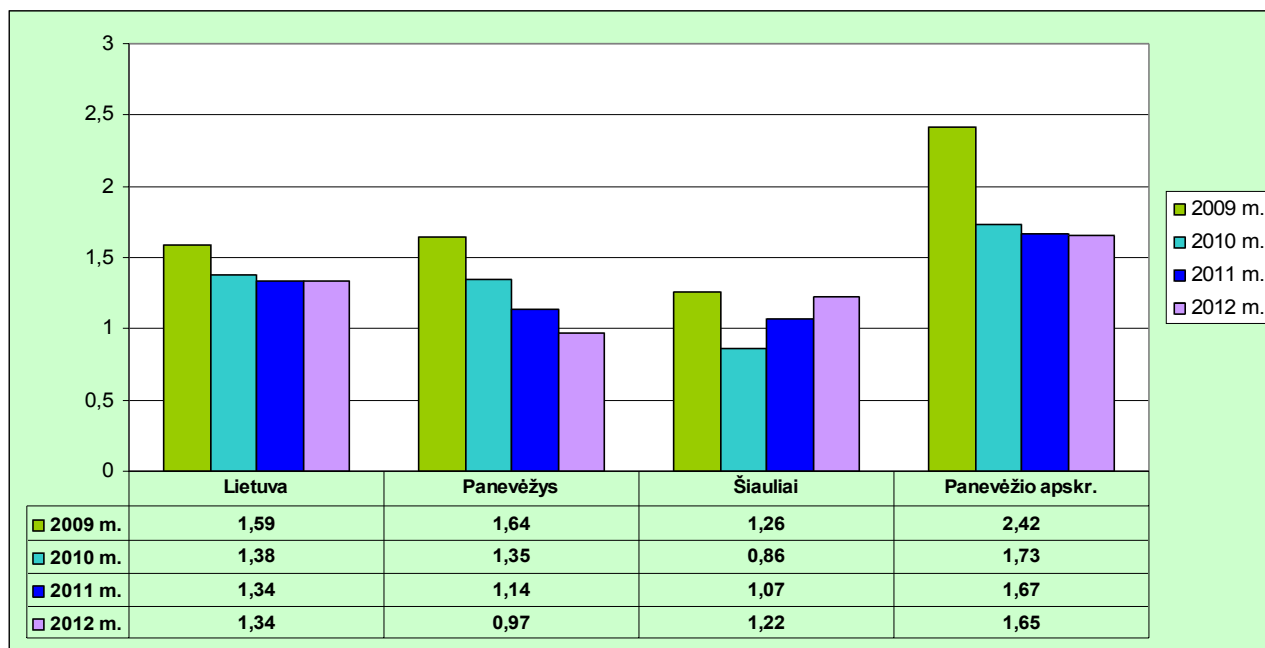

42 pav. Asmenų, kuriems užregistruota trauma, apsinuodijimas ar kt. išorinių priežasčių padariniai 100 000 gyv. Panevėžio m. pagal amžiaus grupes ir lytį 2009 m. - 2012 m.

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

SERGAMUMAS TUBERKULIOZE

Bendras sergamumas tuberkulioze Panevėžio mieste nuo 2009 metų mažėja. Lyginant su Lietuvos, Panevėžio apskritimi ir Šiaulių miestu, Panevėžyje iš viso sergamumas tuberkulioze yra pats mažiausias. (žr. 43 pav.)

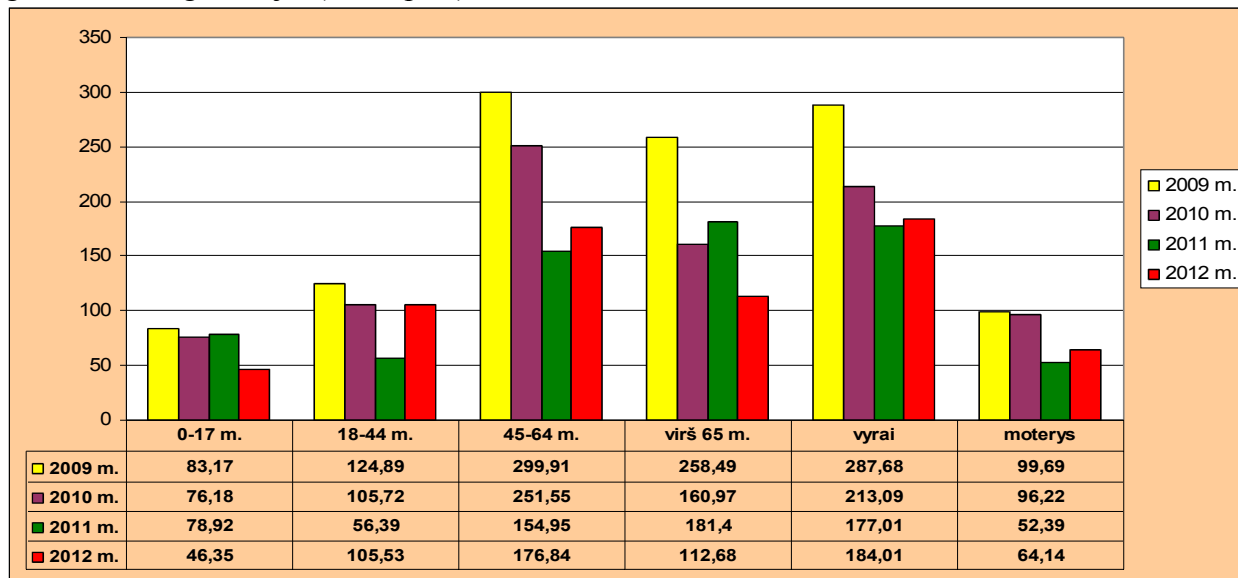

43 pav. Iš viso užregistruota susirgimų tuberkulioze Lietuvoje, Panevėžio apskrityje, Šiauliuose ir Panevėžio mieste 2009-2012 m. 1000 gyv.

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

Pagal amžių tuberkulioze daugiausiai serga vyresnio amžiaus asmenys. 2012 metais Panevėžio mieste daugiausiai sirgusių tuberkulioze buvo 45-64 metų amžiaus asmenų. Mažiausiai sergančiųjų šia liga yra vaikų nuo 0-17 metų amžiaus. Tačiau 2012 metais labai padaugėjo sergančiųjų tuberkulioze asmenų nuo 18-44 metų amžiaus. Ilgą laiką pirmavo ligotumas tarp vyresniųjų nei 65 metų amžiaus panevėziečių, ir šis rodiklis 2012 metais ženkliai sumažėjo.

Pagal lytį tuberkulioze žymiai daugiau serga vyrai nei moterys, tačiau abiejose grupėse ligotumas šia liga didėja. (žr. 44 pav.)

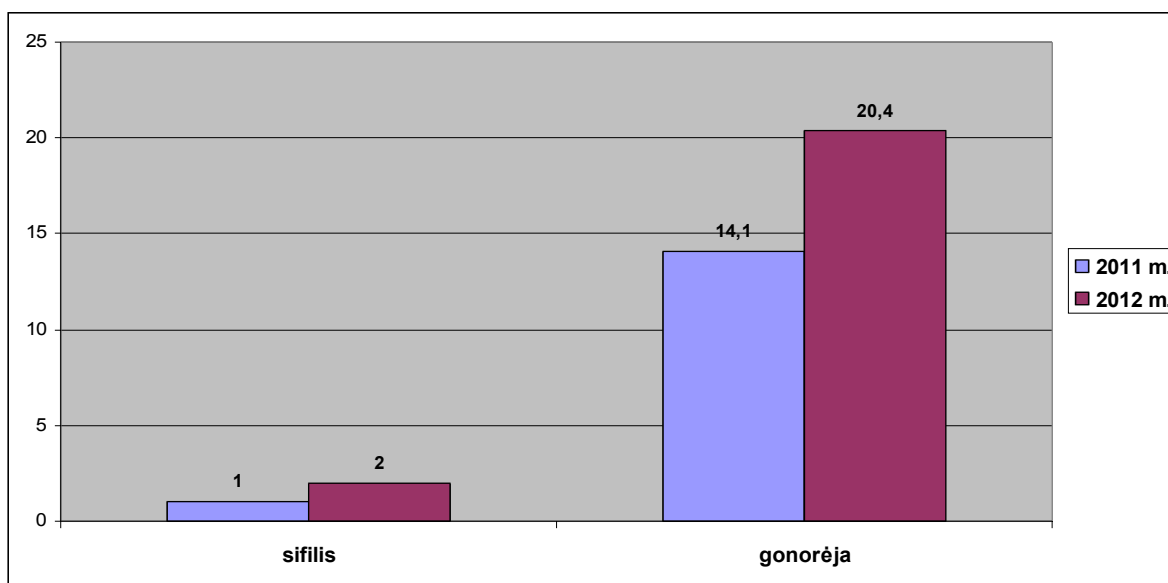

44 pav. Ligtumas tuberkulioze Panevėžio mieste pagal amžiaus grupes ir lytį nuo 2009-2012 m. 100000 gyv.

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

SERGAMUMAS LYTIŠKAI PLINTANČIOMIS LIGOMIS

Panevėžio mieste nuo 2011 metų labai padidėjo sergamumas gonorėja (nuo 14,1 iki 20,4 atvejų 100000 gyventojų) ir sifiliu (1,0 iki 2,0 atvejų 100 000 gyv.). (žr. 45 pav.)

45 pav. Sergamumas sifiliu ir gonorėja Panevėžio mieste 2011 m.-2012 m. 100 000 gyv.

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

Nuo 2010 metų Panevėžio mieste nebuvo nei vieno naujai užregistruoto AIDS atvejo. Remiantis statistiniais duomenimis, galime teigti, kad ŽIV nešiotojų naujų atvejų Panevėžio mieste nuo 2010 metų didėja. Jei 2011 metais jų buvo užregistruota 2,02/100 000 gyv. , tai 2012 metais – 5,11/100 000 gyv.

APIBENDRINIMAS

- ◆ Kasmėt didėja bendras sergamumas.
- ◆ Naujai užregistruotų susirgimų vaikų nuo 0-17 metų amžiaus grupėse 2012 metais sumažėjo.
- ◆ Panevėžio mieste 2012 m. dažniausiai buvo užregistruotos kraujotakos sistemos ligos, kvėpavimo sistemos ligos, jungiamojo audinio ir skeleto sistemos ligos, akių ligos, urogenitalinės sistemos ligos, ir endokrininės sistemos ligos.
- ◆ Sumažėjo bendras sergamumas kvėpavimo sistemos ligomis.
- ◆ Pagal amžių daugiausiai sergančiųjų asmenų yra vyresnio amžiaus t.y. virš 65 metų. Mažiausiai serga 18-44 metų amžiaus asmenys.
- ◆ Ligotumas yra didesnis moterų tarpe nei vyrų.